

Türi Rahvaleht

LÜHIDALT

Kaasava eelarve ideed on koos – järgneb hääletus

Türi vallas koguti tänavu juba üheksandat korda kaasava eelarve ettepanekuid. 18. septembriks laekus 19 ideed. Vallavalitsuse finantsjuhi Aime Roosioja sõnul tuli ettepanekuid enim Türi linnast – kokku kümme. Väätsalt esitati kolm ideed ning Laupalt, Kabalast, Kärust, Oisust ja Türi-Allikult üks. Lisaks esitati üks ülevallaline ettepanek. „Kokkuvõttes laekus 19 ideed, mis näitab, et kogukond on jätkuvalt aktiivne ja soovib valla arengus kaasa rääkida,” ütles Roosioja. Esitatud ideid hindas 1. oktoobril 13-liikmeline ajutine komisjon, kuhu kuulusid volikogu alaliste komisjonide esindajad ja vallavalitsuse liikmed. Rahvahääletusele suunatavate kümne projekti nimekiri avaldatakse 5. oktoobril Türi valla veebilehel. Rahvahääletus toimub 10.–21. oktoobril. Hääletada saab elektrooniliselt ning kohapeal raamatukogudes Türil, Oisus, Kärus, Väätsal, Laupal, Kabalas ja Kahalas. Hääletamisõigus on vähemalt 16-aastastel, kelle elukoht rahvastikuregistri järgi on Türi vald. Iga hääletaja saab toetada üht ettepanekut. Lisainfo: Türi vallavalitsuse finantsjuht Aime Roosioja, aime.roosioja@tyri.ee

JÄRGMINE
TÜRI RAHVALEHT
ILMUB 6. NOVEMBRIL

Türi valla aukodanikuks sai ERRi ajakirjanik Olev Kenk

Türi vallavolikogu valis 25. septembri volikogu istungil valla aukodanikuks ERRi Kesk-Eesti korrespondendi Olev Kenki. Türil 43 aastat elanud ajakirjanik on tuntud kui üks Eesti kogenumaid regionaalajakirjanikke.

„See oli minu jaoks küll väga ootamatu üllatus. Sellist asja ei oska kunagi oodata ega arvata,” ütles Kenk pärast otsust. „Ja teine asi – eks ma pean ennast selle väärrika tiitli jaoks ikka liiga nooreks ka. Sain alles 62.”

Kenk meenutas, et Türi Rahvalehe peatoimetajana töötatud kümmet aastat peab ta oma ajakirjanikutöö kõige olulisemaks perioodiks. „Selle lehe käekäik läheb mul tänaseni väga korda ja ikka hoian pilku peal, kuidas lehel läheb,” lausus ta.

ERRi Kesk-Eesti korrespondendina alustas Kenk tööd 2005. aastal. Tema kajastada on Järvamaa, Viljandimaa, Jõgevamaa ja Raplamaa sündmused. Kenki eriliseks tugevuseks on maaelu, põllumajanduse ja regionaalarengu teemade esiletoomine, kuid tema lood puudutavad ka kultuuri ja kohalikke kogukonnaalgatusi.

Sel aastal pälvis Kenk ka Vabaduse Tamme pärja aumärgi – tunnustuse, millega väärtustatakse ajakirjaniku pikaajast panust mälestusürituste ja kogukonna ajaloo jäädvustamisse.

„Oma praeguses ametis ei saa ma Türi valla osas väga suurt aktiivsust üles näidata, aga loodan, et pensionieas saan kõik tagasi teha,” lisas värske aukodanik.

Türi valla aukodaniku tiitel on valla kõrgeim tunnustus.

Türi valla vapimärk antakse Olev Kenkile üle 21. oktoobril kell 18 Türi kultuurikeskuses toimul valla aastapäeva kontsert-aktusel.

MERLE RÜÜTEL



Tänavu loeti kevade alguse puhul Türil “Kevade” raamatut. Üheks ettelugejaks oli ka Olev Kenk. FOTO: TEET REIER

Türi raamatusõbrad tikkisid end Eesti raamatu ajaloovaipa

Tänaseks on vist küll iga eestimaalane kuulnud kasvõi midagi Eesti raamatu aastast. Kui paljud aga teavad seda, et Eesti raamatu 500. sünnipäeva tähistamiseks on valmimas pea 17 meetri pikkune, meie kirjasõna arengulugu kujutav piltvaip, kuhu saab iga inimene jätta oma tikkimispiste?

Just sellise vaiba ideega tuli välja raamatuaasta peakomitee aseesimees Mart Jagomägi, kui otsis vastust küsimusele, mis oleks see üritus, mis ühendaks kõiki inimesi ja teema-aastast ka hiljem järele jääks. Sündmused, mis on eesti raamatu levikut suunanud ja kandnud, valisid vaiba kujundamiseks välja Eesti raamatu aasta peakomitee liikmed Krista Aru ja Mart Jagomägi. Krista Aru sõnul oli millegi väga suure algus ühtviisi nii esimese trükikoja avamine Tartus kui esimeste eestikeelsete kalendrite ja ajalehtede ilmumine.

Eesti raamatu ajaloo joonistasid üles kõrgema kunstikooli Pallas tekstiiliosakonna tudengid Brigitte Mikhelson, Inger Tammela, Kristiin Kuuslap, Marite Rikkas ja Sofia Lanman Aet Ollisaare ja Marju Roosi juhendamisel.

Esimesed tikkimispisted tegid Tartus kõrgema kunstikooli Pallas raamatukogus presidendi abikaasa Sirje Karis ja tekstiilikunstnik Anu Raud.

Peale seda on vaip rännanud mööda Eestimaad, et kõigi maakondade raamatukogude lugejad saaksid jätta enda tikkimispisted vaiba valmimisse. Järvamaale jõudis vaip septembri alguses ja 22. septembrist oli suur ja kaunis vaip oma kogu hiilguses laotatud Türi raamatukogu pikka eesruumi, kus ta kohe ka küllastajate huvi



ja imetluse pälvis.

Sellest ajast oli vaiba ümber pidev sumin ja askeldamine. Tikkimisaktsiooni avapäeval tegid esimesed pisted vaipa Türi vallavanem ja haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja. Ka Järvamaa raamatukoguhoidjad tulid sisetööpäeval kokku Türi, et koguda natukene teadmisi ja pühendada seejärel pärastlõuna piltvaiba tikkimisele. Terve nädala käisid huvilised vaipa tikkimas, tuldi koolidest ja lasteaiarühmadega,

rõõmu ja elevust tikkimisest tundis Türi halduse kollektiiv. Vanemad õpetasid noori tikkima, lapsed unustasid kojumineku- niivõrd kaasa haaras neid tikkimine... Me olime nagu üks suur sõbralik pere, tundes, et oleme osalised millegi väga olulise ja ilusa valmimises.

Muide, kui Eesti raamatu aasta piltvaipa Pallase kunstikooli raamatukogust tema teekonnale lähetati, ütles auväärne tekstiilikunstnik Anu Raud ilusa mõtte, et kirjaoskusega inimestesse võiks suhtuda kui oma sugulastesse. Kui siit edasi mõelda, siis iga inimene, kes tuleb piltvaibale tikkima, tuleks nagu oma sugulaste kokkutulekule.

P.S Iga piltvaibale tikkija sai soovi korral tikkida teisele kangale ka oma nime, et kõigile teistele sugulastele-kirjaoskajatele teada anda, et oled osalenud sellel sugulaste kokkutulekul. Kui piltvaip valmib, saab sellest nimetikanditega kangast piltvaiba tagakülj.

Kui valmis piltvaip oma teekonna lõpetab, siis loodetavasti leiab ta endale auväärse koha ERMis.

Kui nüüd vastata artikli alguses olnud küsimusele, siis võin öelda, et paljud meie valla inimesed said teadlikumaks Eesti raamatu 500. sünnipäevale pühendatud piltvaibast ja enamgi veel, väga paljud jätsid oma tikkimispisted sinna. Aitäh teile kõigile, kes te läbi astusite, vaipa tikkisite või niisama seda imetlesite - need olid tõelised rõõmupäevad nii teile kui meile ja andsid võimsa, ühtehoidva kogukonnatunde!

ASTRID KARPENDER, Türi raamatukogu direktor
FOTO: MERLE RÜÜTEL

TOIMETAJALT

Tibude loendamise aeg

See pidavat olema sügisel. Samuti olevat igal oinal oma mihkli-päev. See ju ka sügisel. Valikud, mida praegu oina ja mihklipäeva alla mahutada saab, on igaühe enda mõelda. See loendamise aeg on meil ka mõne nädala pärast käes. Sajast pluss tibust pääseb üle joone napilt rohkem kui paarikümmend. Saite aru küll, mida mõtlesin.

Ikka valimisi. Mida siis veel. Eelmisel nädalal tõmbas vana volikogu otsad kokku ja pidas viimase istungi. Siinjuures tahaks öelda, et sellist heitlikku hooaega ühe volikogu esituses ei mäle-tagi. Sellist polegi olnud. Küll vahetati hobused poolel teel (loe vallavanemaid ja volikogu esimehi). Kui ei vahetatud, siis avaldati umbset usaldust. Vahel see läks läbi, vahel mitte. Kas lõpuks saadi hoog üles või lihtsalt rahuneti enne uusi valimisi, seda otsustavad volinikud ja nende valijad ise.

Eks näis, kuidas uuega läheb. Kas saavad lihtsad asjad korda, tehakse kõik Türi valla heaks, jääme siia elama või lihtsalt läheme kindla valiku teed. Muidugi on alati teisi võimalusi veel. Oktoobri lõpuks peaks pilt selge olema. Kui keegi nüüd paluks ennus-tada, siis sedakorda oleks see pigem selgeltnägijate tuleproovi mõõtu ettevõtmine, nii et parem ei hakka. Lihtsalt paar nädalat kannatust ja siis tuuakse tulemused kandikul kätte.

Kuidas on meil siis sellel just mõõdalipsanud suvel läinud? Nüüd kindlasti küsite, kus see suvi siin oli, polnud seda nägugi. Mina aga ütlen, et kõik Eestimaa suve kohustuslikud elemendid olid olemas: sadas, oli mõnusalt jahe ja keegi ei vaidle vastu, kui ütlen, et september pakkus suvesooja ka. Nii ju tegelikult oligi!

Loen veel mõned tibud ära, enne kui lõpetan. Nimelt saab kohe-kohe Lokutal valmis lasteaia uus maja: oktoobri keskel on pidulik avamine. Kahte uuenduskuuri läbiva sotsiaalmaja ehitus on jõudsalt arenenud. Viimane volikogu tõmbas pidurit veel ühele tuulikuarendusele. Tõsi, see läks sedakorda nabin-nibin, vaid ühehäälelise enamusega, aga ikkagi. Valiti ka Türi valla aukoda-nik: palju õnne Olev Kenk! Teletöö on tublisti tehtud ja Olevi pikk panus Türi Rahvalehte pole samuti märkamata jäänud.

Peeti ära Türi rahvaralli ja sajad spordisõbrad said jooksuga Paidest Türi-le tulla või siis hoopis Türi linnas tiiru teha. Ja esi-mene kuu ning kopikad peale on alanud kooliaastast seljataha jäänud. Käesolevas lehes on seda kohe tunda, õigemini lugeda, mida meie koolides toredat tehtud on.

Kellele sellest loendusest väheks jäi, võib omaette edasi lugeda. Kui muud pole, siis vastu ööd võib lambaloendust teha, et uni kiiremini tuleks.

Kaunist alanud sügist soovides

TEET REIER

KLÕPSUD



18. septembril algas Järvamaa Väärikate ülikooli XII õppeaasta. Esimesel kohtumisel said väärikad kuulata Riina Jaaniste loengut metsakümb-lusest ning metsast ja loodusest rääkis Mati Sepp. Loengud toimuvad igal kuul kuni kevadeni. Korraldajate sõnul oli kooliaastat tulnud alustama üle paarisaja osaleja.

FOTOD: TEET REIER



19.-20. septembril täitus Türi mootoripõrinaga: teist korda toimus Türi rahvaralli, kus tänavu läks rajale üle saja ekipaaži.

Türi vallavolikogu 23 liikme kohale kandideerib 117 kandidaati

Türi valla valimiskomisjon registreeris 12. augusti 2025 otsusega nr 5 järgmised kandi-daadid:

- Valimisliit Koduvald Türi**
- 101 SULO SÄRKINEN
 - 102 AILI AVI
 - 103 VITALI GANSEN
 - 104 KERLI JAAGUMANN
 - 105 TANEL VILJAT
 - 106 URMAS HEINSAR
 - 107 LEA URB
 - 108 TAAVI AINVERE
 - 109 ELARI HIIS
 - 110 ANU ZINOVJEV
 - 111 IMRE HEINSAAR
 - 112 JANE REILJAN-RAJASAAR
 - 113 KAAREL ALUOJA
 - 114 ÜLLE VÄLIMÄE
 - 115 ALICE SIZASK
 - 116 TIINA LOHUR
 - 117 KRISTJAN MÄNNA
 - 118 KADI TAMMOJA
 - 119 MÄRT LELLSAAR
 - 120 SILJA AAVIK
 - 121 RAIN KAARJAS
 - 122 JELENA PLAKK
 - 123 ASTRIT FEDORITŠ
 - 124 TRIIN KALJUR
 - 125 MAIU PAUMVERK
 - 126 TOOMAS NEREP
 - 127 SILVER-TAAVI KALJULA
 - 128 RAUNO NURMSALU
 - 129 TIIA JAAGUMANN
 - 130 JAANUS POLLI
 - 131 EHA PEHK
 - 132 KARMEN LILLEPÖLD



- 133 KADI VALDER
- 134 RIIN KUPP
- 135 LEMBIT KÜÜTS
- 136 LEONHARD SOOM
- 137 MEELIS PILIPENKO
- 138 TAURI MUST
- 139 IVO NORAK
- 140 INGRID NÖLVAK
- 141 MEHIS JUHKAM
- 142 ARTUR METSARE
- 143 RAIVO PINK
- 144 MARIAN NUMMERT

- EKRE - Eesti Konservatiivne Rah-vaerakond**
- 145 ELAR NIGLAS
 - 146 MARGE HIRTENTREU
 - 147 ANDRUS ÕUNAPUU
 - 148 EVELI KULL
 - 149 MART JÕEMETS
 - 150 JANNO LÕHMUS
 - 151 TOOMAS PROOSA
 - 152 HELI KOIT
 - 153 EDUARD PUU
 - 154 ENE MIKK
 - 155 LINDA JÜRISOO
 - 156 ROMET MERISALU
 - 157 KAIA MÖISTLIK
 - 158 EDGAR METS

- 159 TOOMAS TAMMEOKS
- 160 EVE VIHTOL
- 161 EVI SOONE
- 162 TIIT KIKKAS
- 163 MARIKA VIIDAS
- 164 INDREK VALDEK
- 165 MART JÄRVIK

- Eesti Reformierakond**
- 166 PIPI-LIIS SIEMANN
 - 167 REIN OSELIN
 - 168 MAARJA BRAUSE
 - 169 MATI SADAM
 - 170 KIRKE PERILLUS
 - 171 AHTO KARU
 - 172 LIINA LEHIS
 - 173 ANDRUS LEHIS

- Erakond Parempoolsed**
- 174 MAREK RUISO

- Sotsiaaldemokraatlik Erakond**
- 175 STEN PERILLUS
 - 176 PIRET LAI
 - 177 LAURI LÄÄNEMETS
 - 178 ELE ENN
 - 179 VEIKO VALANG
 - 180 JAANUS MARRANDI
 - 181 EVA SEERA

- 182 VEIGO KAARET
- 183 KEVIN KINEV
- 184 LIIVI REHELA
- 185 RAIVO MATSINA
- 186 VIVIKA KIPPER
- 187 MARGUS HIRBAUM
- 188 ANNELI JAASMA
- 189 NIKOLAI DEKET
- 190 GRETE KARU
- 191 KRISTJAN KIVISAAR
- 192 SIRLIKA LOITMETS
- 193 TIMO PETROVITS
- 194 KAIDI RAMMO
- 195 JAN-ROLAND RAUKAS
- 196 KAI TAMMELA
- 197 SIRJE KIPS
- 198 VALLI JÄRVE
- 199 MEEME JUHKAM
- 200 EGEL MARGUS
- 201 MAARJA VALKENKLAU
- 202 AILI VARBE
- 203 ENNU NURK
- 204 ELOR ILMET
- 205 MARJU KÄGU
- 206 KERTU TAMM
- 207 MADIS VELLAMA

- Valimisliit Türi valla heaks**
- 208 ANDRUS EENSOO
 - 209 PAUL VAHA
 - 210 KAJA SEPP
 - 211 HANNES MARTJAK
 - 212 JANE LAUS
 - 213 OLEG KUUSIK
 - 214 JANIKA METSALLIK
 - 215 KERTU AN POTTER
 - 216 VEIKO VIIGIPUU
 - 217 LAURI TOHVER

Veelkord infot volikogu valimisteks

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste valimispäev on 19. oktoobril 2025. Koha-liku omavalitsuse volikogu valimisnädal on 13.-19. oktoobrini. 13.-18. oktoobrini toimub eel- ja elektrooniline hääletamine. Valimispäeval, 19. oktoobril toimub hääle-tamine ainult jaoskondades.

Türi valla valimiskomisjoni tegevuskoht ja tööaeg

Türi valla valimiskomisjon töötab Türi valla haldushoones, aadress Türi vald, Türi linn, Hariduse tänav 3 (II korrus, kabinet nr 205 – vallasekretäri kabinet).

Valimiskomisjoni tööaeg on

- 1) 20. augustist 17. septembrini 2025 (17. sep-tember kaasa arvatud) tööpäevadel (v.a 9. ja 11. septembril 2025) esmaspäeval, teisipäeval, kolmapäeval ja neljapäeval kell 14-17 ning ree-del kell 9-14;
- 2) 9. ja 11. septembril 2025 kell 14-18;
- 3) 18. septembrist 2025 valimispäevani (19. oktoobrini 2025) igal esmaspäeval kell 9-12;
- 4) valimispäeval, 19. oktoobril 2025 kella 9st kuni jaoskonnakomisjonide esitatud mater-jalide üleandmise lõppemiseni;
- 5) 20. oktoobril 2025 kell 9.30-17.

Liisuheitmine kandidaatidele regis-tree-rimisnumbrite andmiseks toimub 12. septemb-ril 2025 kell 13 Türi vallavalitsuse haldushoone (asukoht Türi linn, Hariduse tänav 3) II korruse saalis.

Hääletamise võimalused

Türi valla territooriumil saab hääletada järg-miselt:

- 1) Türi kultuurikeskuses 13.-18. oktoobril 2025 kell 12-20 ning 19. oktoobril 2025 kell 9-20 (valimisjaoskond nr 1);
- 2) Kärü koolimajas 17. oktoobril 2025 kell 12-20 (valimisjaoskond nr 2);
- 3) Kabala koolimajas 17. oktoobril 2025 kell 12-20 (valimisjaoskond nr 3)
- 4) Väätsa rahvamajas 18. oktoobril 2025 kell 12-20 (valimisjaoskond nr 2);
- 5) Oisu rahvamajas 18. oktoobril 2025 kell 12-20 ning 19. oktoobril 2025 kell 9-20 (valimisjaos-kond nr 3);
- 6) Türi ühisgümnaasiumis 19. oktoobril 2025 kell 9-20 (valimisjaoskond nr 2).

Valimisjaoskonnad nr 2 ja 3 korraldavad 17.-19. oktoobril 2025 ka kodus hääletamist.

Kodus hääletamise taotlust saab esitada kirjalikult (sealhulgas e-kirjaga) ja telefoni teel. Taotluse saab esitada Türi vallavalitsusele (e-post vallavalitsus@tyri.ee, telefon 526 5704 (vallasekretär). 17.-19. oktoobril võtavad kodus hääletamise taotlusi telefoni teel vastu ka jaos-konnakomisjonid nr 2 ja 3 (telefonid 5888 7157 ja 5888 7158). **Taotlus kodus hääletamiseks tuleb esitada hiljemalt valimispäevaks, 19. oktoobriks kella 14ks.**

Taotlus peab sisaldama:

- 1) valija nime;

- 2) valija isikukoodi;
- 3) valija asukoha aadressi;
- 4) valija sidevahendi numbrit;
- 5) kodus hääletamise põhjust.

Põhjuseks loetakse

- 1) terviseseisundit;
- 2) kõrget iga;
- 3) raskeid teelusid;
- 4) transpordivõimaluse puudumist;
- 5) muud põhjust, mis takistab valijat kodust lahkumast.

Kodus hääletamist korraldama määratud jaoskonnakomisjonil on õigus otsustada, kas taotlus on põhjendatud või mitte. Kui jaoskon-nakomisjon leiab, et taotlus on põhjendamata, teavitab ta taotluse esitajat sellest telefoni teel või kirjalikult (e-kirjaga).

Valimisjaoskond nr 1 (asukoht Türi linnas, Türi kultuurikeskuses) korraldab perioodil 13.-16. oktoober ka väljaspool elukohajärgset valimisringkonda ning hoolekandeaustutes hääletamist

Elektrooniline hääletamine toimub 13. oktoobri 2025 alates kella 9st ning kestab ööpäe-varingselt kuni 18. oktoobri 2025 kella 20ni. Valimiste korraldamise kohta leiab täiendavat info Türi valla veebilehelt www.tyri.ee/Valimised-KOV_valimised_2025 ja riigi valimisteenistuse vee-bilehelt <https://www.valimised.ee/> LII LAANEMETS, Türi vallasekretär Türi valla valimiskomisjoni esimees

Head õpetajate päeva!

Oktoobri esimesel nädalal tähistatakse üle kogu Eesti õpeta-jate päeva. Türi valla haridustöötajad on sel puhul palutud Türi kultuurikeskusesse traditsioonilisele tänuõhtule. Tänuõhtu on kummardus südamega tehtud töö eest meie valla koolides ja laste-aedades töötavatele pedagoogidele, tugispetsiaistidele ja kõikidele, kes lastesse panustavad. Tänuõhtul tehakse teatavaks konkursi „Türi valla haridustöötaja 2025“ kolm laureaati. Türi vallas kehtiva korra kohaselt premeerib Türi vald iga aasta sügisel kolme haridustöötajat, kelle eelmise õppeaasta panus hariduseismärkide saavutamisel on olnud silmapaistev ning kelle igapäevane tegevus haridustöötajana on kogukonnas tunnustatud.

2025. a haridustöötaja aunimetusele kandidaadid on Türi põhi-koolist Triin Prints, Külli Jäätma, Türi ühisgümnaasiumist Ethel Koit, Türi muusikakoolist Katrin Aesma, Väätsa põhikoolist Ivi Kukk ja Kaire Tomingas, Türi lasteaiaist Svetlana Pormeister, Ringa Valling, Sirje Saluste, Heldin Maamägi, Kärol Mitt, Retla-Kabala koolist Önne Roosileht, Väätsa lasteaiaist Kärt Sarapik, Türi Kevade koolist Riina Horn, Kärü põhikoolist Marge Raal ja Mari Vest ja Laupa põhikoolist Deivi Šadeiko ja Pille Lepik.

Hariduspreemia laureaadiid selguvad 2. oktoobril. Õnnitleme nominente! Edukat õppeaastat kõikidele haridustöötajatele!



TÜRI VALLA ETTEVÕTJATE ÜMARLAUD

Tule arutle koos mõttekaaslastega ja loo uusi ärikontakte!

9

Neljapäev, Oktoober 2025

09:30 - 13:00
Türi Kultuurikeskus



PÄEVAKAVA:

- **9:30-9:50**
Kogunemine ja hommikukohv.
- **9:50-10:00**
Türi vallavanem Sulo Särkineni tervitus.
- **10:00-11:20**
Marek Strandbergi loeng „Rohepöörde tegelikud võimalikud arengud ja nende mõju ettevõtetele“.

TULE ARUTAME, KAS ROHELISELT ON VÕIMALIK?

 **Koduleht**
www.tyri.ee

- **11:20-12:00**
Küsimused ja arutelu.
- **12:00-13:00**
Vaba vestlusring ja kerge lõuna.

Registreeru hiljemalt 6. oktoober

Toimumiskoha aadress
Türi Kultuurikeskus (Hariduse 5)

Lisainfo:
504 0112, yllar.vahtramae@tyri.ee



Ettevõtjad on oodatud ümarlauale

9. oktoobril 2025 kell 9.30–13 toimub Türi kultuurimajas ettevõtjate ümarlaud – kohtumiskoht, kus saavad kokku mõtted, kogemused ja tulevikku vaatavad ideed. Seekord on fookuses rohepöörde ja selle tegelikud mõjud ettevõttele. Inspiratsiooni pakub Marek Strandberg oma ettekandega „Rohepöörde tegelikud võimalikud arengud ja nende mõju ettevõtetele“. See on väärtuslik võimalus kuulda ja arutada, millised muutused võivad oodata ees kohalikke ettevõtjaid ning kuidas nendest kasu lõigata.

Lisaks pakub ümarlaud võimalust arutada päevakajalisi teemasid, esitada küsimusi ja osaleda vabas vestlusringis, kus sünnivad sageli head mõtted ja koostööprojektid. Hommik algab kohvi ja kerge suupistega, lõpetame lõunase aruteluga, mis loob soodsa pinnase uute kontaktide loomiseks. Ära jäta kasutamata võimalust osaleda aruteludes, mis võivad mõjutada sinu ettevõtte tulevikku! Lisainfo: arendusjuht Üllar Vahtramae yllar.vahtramae@tyri.ee, 504 0112

Oisu kogukonna- ja õppehoone arhitektuurivõistlus on välja kuulutatud

Arhitektuurivõistluse objektiks on Retla-Kabala kooli uus õppehoone. Arhitektuurivõistluse eesmärk on leida parim kavand kooli, lasteaia ja raamatukogu ühise õppehoone ning välialade rajamiseks. Ideekavand peab olema kõrgetasemelise arhitektuuriga ja toetama muutunud õpikäsitust. Kompleksis hakkab tegutsema liitklassidega põhikooli I-II kooliaste, liitühmadega lasteaed ja Türi raamatukogu Oisu struktuuriüksus. Nüüdisaegne kool on ideeliselt ka kogukonnakeskus, mis pakub erinevaid ühistegevuste võimalusi kogukonna liikmetele nii siseruumides kui välialadel. Võistluselale kavandatav terviklahendus peab täiendama aleviku üldist ruumilist keskkonda ning rikastama piirkonda moodsa arhitektuuriga. Olemasolev hoone lammutatakse suuremas osas, sest see ei vasta energiatõhususe nõuetele, lasteaia ja kooli tänastele ruumivajadustele ning nüüdisaegsele õpikäsitusele (alus)hariduses. Arhitektuurivõistluse peakorraldaja on Eesti arhitektide liit. Võistlusülesanne on kooskõlastatud Türi vallavalitsuse ja Eesti arhitektide liiduga.

Võistlusülesande koostamise raames toimus 5. augustil 2025 Oisu arutelu ja ideekorje, kuhu olid kaasatud kooli, lasteaia, raamatukogu, valla ja hoolekogu esindajad. Kogukonna ideed on integreeritud võistlustingimustesse. Võistlusülesande koostasid arhitektid Katrin Koov ja Triin Vaino. Võistluse preemiafond on 33 000 € (I preemia 12 000 € II preemia 9000 €, III preemia 7000 € ja üks ergutuspreemiat 5000 €). Tähtaeg on 13. jaanuar 2026 kell 15. Tööd esitatakse vaid digitaalselt hankeregistri RHRi kaudu, viitenumber on 299203. RHRist saab alla laadida võistluse lähteülesande ja lisad. Žüriisse kuuluvad: Sulo Särkinen - Türi vallavanem; Triin Pärna - Türi vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna juhataja; Johan Tali - MTÜ Eesti Arhitektide Liit; Villem Tomiste - MTÜ Eesti Arhitektide Liit; Liisi Vähi - MTÜ Eesti Arhitektide Liit. Varuliikmed on Ülle Maiste Eesti Arhitektide Liidust ja Kati Nõlvak - Türi vallavalitsuse haridusspetsialist. Žürii kaasab töösse ekspertidena võistlusülesande koostaja Katrin Koovi ja Retla-Kabala kooli direktori Jaanus Roosilehe. TÜRI VALLAVALITSUS

VALIMISREKLAAM

19.10.2025 - KOHALIKE OMAVALITSUSTE VALIMISTEL



Hea valija

Olen ligi paarkümmend aastat oma igapäevase töö ja mõtetega olnud seotud Türi vallaga – siinsete inimeste rõõmude, murede ja tulevikuunistustega. Alustasin Lõuna-Järvamaa arendusjuhina ning hiljem töötasin Türi vallavanemana, mis on andnud mulle võimaluse põhjalikult tundma õppida nii meie inimesi kui ka erinevaid piirkondi, samuti kitsaskohti ja väljakutseid, millega igapäevaselt silmitsi seistakse. See teekond on olnud vastutusrikas ja õpetlik, pakkudes nii kogemusi kui ka kindlustunnet tulevikuks. Just seepärast olen uhke, et Türi vald on kogu Eestis tuntud kui edumeelne, arenev, kultuurne, sportlik ja külalislahke omavalitsus.

Ma ei soovi iga hinna eest uuesti vallavanemaks saada – viimastel aastatel olen keskendunud oma põhitööle Riigikogus, kuid olen alati leidnud aega osalemiseks volikogu töös, juhin haridus- ja noorsookomisjoni ning jagan oma arvamust ja nõuandeid ka teistele vallajuhtidele, kui seda vajatakse. Sageli pöörduvad Türi valla inimesed oma muredega endiselt minu poole – aitan neil lahendusi leida ja vajadusel juhin vallaametnike tähelepanu probleemidele. Ka maakondliku arenduskeskuse juhtimise võtsin üsna keerulisel ajal enda kanda, sest Järvamaa ja Türi valla käekäik läheb mulle väga korda. Tegemist ja toimetamist on olnud palju.

Kui Türi vald peaks mind siiski vajama, olen valmis uuesti vallajuhtimise eest vastutust võtma. Kui minu meeskond saab valimistel rahva toetuse, on see selgeks signaaliks, et pean Riigikogust lahkuma ja asuma taas valda juhtima – teeksin seda kõhklemata ja rõõmuga.

Usun, et Türi valda on ka viimastel aastatel juhitud hästi ja hoolivalt. Järgmise nelja aasta jooksul tuleb aga põhjalikumalt üle vaadata arenguplaanid, kohaneda muutunud majanduskeskkonnaga ning teha arukaid otsuseid. Nii saame hoida Türi valda meeldiva ja hea kodukohana ning tagada, et siin on ruumi tegutseda ettevõtetele ja asutustele, kes pakuvad inimestele nii teenuseid kui ka töökohti.

Teeme ühiselt Türi valla veelgi paremaks!

Nr 166, **Pipi-Liis Siemann**
Türi vallavanem aastatel 2012–2021

SINU JAOKS JA SINUGA KOOS



TÜRI AUTOTURG

Sõidukite ost-müük-vahetus

Asume Türi linnas, Jaama 22
Telefon: 5356 3198



Türi kunstmuruväljak saab uue katte

15. septembril 2025. sõlmisid jalgpalliklubi Türi Ganvix esindaja Vitali Gansen, MTÜ Türi Spordiklubide Liit ning Eesti jalgpalli liidu esindaja Tõnu Sirel hea koostööleppe, mille raames vahetatakse välja praegune kunstmurukate, mis paigaldati juba 2016. aastal! Kunstmuru kattevahetus läheb kokku maksma ligikaudu 31 000 € ning kulu katab Eesti jalgpalli liit täies ulatuses! Töödega alustati eelmisel nädalal. Vabandame juba ette, kui see võib treeningutes või rajatise kasutamises tekitada ebamugavust, kuid pikas perspektiivis on see väga oluline investeering jalgpallitaristusse, noorte treeningvõimaluste tõstmisse ja rajatise avalikku kasutamisse. Suur tänu Türi Ganvix eestvedajale Vitali Gansenile ja Eesti jalgpalli liidule!

ANNELI

ÕMBLUSTEENUSTE OÜ



- Õmblen, parandan, kohendan.
- Siidikleidist - tööriieteni.
- Kodutekstiili õmblus.

Viljandi tn 9 hoovis
Broneeri aeg: tel. 5855 3231

Väätsa eakate selts Ristikhein alustas uut hooaega

16. septembril pidas Väätsa eakate selts Ristikhein oma hooaja avapidu. Seltsi kuulub juba üle 70 liikme ning kooskäimised on kujunenud oluliseks kohtumisaigaks, kus ühiselt laulda, tantsida, käsitööd teha, ekskursioonidel käia ja uusi ideid ellu viia.

Seltsi eestvedaja Elle Kütt tegi ülevaate möödunud hooajast. „Möödunud hooaeg oli täis toremaid ekskursioone, kultuuri-külastusi ja sportlikke ettevõtmisi. Samuti arutati uue hooaja plaane – huvilisi oodatakse jätkuvalt laulma, tantsima, käsitööringi, kokandustundi, arvutikursustele ja sportlikesse tegevustesse. „Tahame, et igaüks leiaks meie tegevustest midagi sellist, mis talle rõõmu pakub ja kodust välja toob,“ lisas Kütt.

Avapeol valiti ka seltsi uus juhatus (pildil), kuhu kuuluvad Elle Kütt, Liilia Hirbaum, Ave Kivimägi, Signe Lieberg, Anne Lillepea, Aino Laanet ja Maire Vestung.

Publiku tungival soovil kinnitas Elle Kütt, et on valmis vedama seltsi tegemisi veel järgmised kaks aastat, kuna palju on pooleli, seal hulgas aruanded ja Leader projekti kirjutamised. „Möödunud hooaeg sai nii tore ja tegus just rahalise toetuse tõttu, mis tuli nii Türi vallast kui ka Leaderi toetusmeetmetest,“ rõhutas Kütt.

Õhtu jooksul autasustati *bowlingu* turniiri parimaid ja õnnitleti sünnipäevalapsi. Üllatuskülalistena olid kohal sõbrad Setomaalt, kes tõid kaasa laulu, tantsu ja mängulusti.

TEKST JA FOTO: MERLE RÜÜTEL



RAAMATUKOGUHOIDJA SOOVITAB

IRA LEMBER „KAARDIMAJAKE“

Raamatukogu riulite vahel teoseid sirvides jäi Ira Lemberi „Kaardimajake“ mulle kätte ja nii ka Lemberi teostega uuesti tutvust tegin. Romaan on ladus ja kergesti loetav, mis teeb loo tegelaste ja nende isiksuste eri tahkudega tutvumise mõnusalt jõukohaseks. Soovitaksin raamatut inimesele, kes otsib kerge vimkaga ladusat lugemist.

Teos algab noore naispeategelase Dea noorpõlvemastusega ja selle kaotamisega. Asjaoludega leppimine on Dea jaoks äärmiselt keeruline, isegi kui elu muutub stabiilsemaks uue kaaslasega. Jääb mulje, et ka Dea enda meelest on tema elu parimad päevad koos eelmise armastusega läinud. Kuniks tema ellu ilmub noormees, kes meenutab talle tema esimest armastust. Lisapõnevuse annab teosele esoteeriline kihistus, nimelt usub Dea reinkarnatsiooni. Raamatu ilmumisaasta on küll 1998, kuid ka praeguses maailmas on väga aktuaalne, et käega katsumatu on abiks keeruliste olukordadega leppimisel. Mis omakorda on esoteerika ärilise poole ehk isegi rohkem õitsemise pannud kui kunagi varem? Nii mõnelgi korral tundsin veidi piinlikkust jälgides peategelase pimedat usku taaskehastunud armastusse ja olukordadesse, millesse seetõttu sattus. Ehk ka seepärast on lugu nii paeluv, et neid tugevaid ja osati ebameeldivaid emotsioone saab kõrvalise isikuna kogeda. Lugu kulmineerub õrnale pinnasele ehitatud uskumuste ja eluvalikute kokku varisemisega. Paraku on taassünnile loogiline, kuid Dea südant murdev selgitus.

Ira Lember on eelkõige tuntud lastekirjanikuna, kuid kirjutanud mitmeid romaane ka täiskasvanutele. Soovitan kontrastiks lugeda just mõnda Lemberi esimestest romaanidest ja mõnd hiljutisemat väljaannet. Enda lugemiskogemusest võin öelda, et 1998. aastal ilmunud „Kaardimajake“ ja 2023. aastal ilmunud „Peen perekond“ tekitavad päris põnevaid võrdluskohi ja mõtteid.

ANNELI JAASMA

Rati OÜ
ENERGIAHENDUSED

SOOJUSPUMBAD ÕHK-, VESI-, MAA

Telefon: +372 518 3495
E-mail: ratienergia@gmail.com
rati.ee

Müük, paigaldus.
Hooldus, remont.
Märgpesu.



Sügislaad ja õunafestival tõid kokku rekordarvu kauplejaid ja publikut

6. septembril täitus Türi kultuurikeskus ja kesklinna park sügisese sagina, muusika ja meluga. Traditsiooniline õunafestival ja sügislaad kujunes erakordselt menukaks, tuues kohale üle 90 kaupleja ja suure hulga külastajaid nii Türi kui kaugemalt.

Laadaplatsil pakkusid müüjad käsitööd, taimi ja istikuid, mett, koduseid hoidiseid ja muud toidukraami. Kohalikud ettevõtjad ja talunikud rõhutasid, et huvi oli tavapärasest suurem ning laadamelu andis sügisele väärrika avapaugu.

Päeva kultuuriprogramm oli mitmekesine. Laval astusid üles orkester Türi, viiuliduo Tiina Kivimäe ja Bibi-Loore Pilipenko, tantsurühm Naksakad Naised ja Väätsa lõõtsamängijad. Suure tõmbenumbrina esines ansambel Kõrsikud, kelle kontsert tõi kultuurikeskuse ette hulgaliselt publikut.

Festival ei piirdunud vaid muusika ja laadakaupadega. Rebasse talu õunanäitusel sai tutvuda ja maitsta erilisi õunasorte. Türi

spordiklubide liit korraldas lõbusaid õunamänge, kus said osaleda igas vanuses huvilised. Ühe erilise mänguna peeti maha õunakasti hoidmise võistlus, kus mõõtu võitsid ka valimistel osalevate valimisliitude ja erakondade esindajad, pakkudes publikule rohkelt lusti ja kaasaelamist.

Traditsiooniliselt selgitati välja ka parimad õunatoidud ja hoidised. Žürii hinnangul paistsid tänavu silma Kristel Toptsi, kes võitis esikoha nii magustoidu- kui ka hoidistekategoorias, Kersti Kangur, kellele kuulus magustoitide II koht, ning Valli Järve, kes pälvis III koha auhinnad mõlemas kategoorias.

Korraldajate sõnul on õun Türi sümbol ja just seepärast on festivalist kujunenud üks sügise alguse olulisemaid sündmusi. „See on üritus, mis ühendab kogukonda ja toob siia külalisi kogu Eestist,“ tõdesid peakorraldajad Pille Marrandi ja Triin Pärna.

TEKST JA FOTO: MERLE RÜÜTEL

VALIMISREKLAAM

**TÜRI VALDA
EDASIVIIV JÕUD!**

Raivo Matsina
SDE KANDIDAAT TÜRI VALLA
KOHALIKEL VALIMISTEL
30 AASTAT ETTEVÕTLUST TÜRIL

**VALI
185**

Sotsiaaldemokraadid

**PARIMAD
HINNAD!**

www.ehituspuit.com

**Sise- ja välisvoodrilaud,
terrassilaud, ehituspuit**
Kohaleveo võimalus.

**Okas- ja lehtpuupalki,
hinnad head ja raha kohe kätte!**

PAIDE, PRÄÄMA. Avatud E-R 8-17.

Info 503 0452, 510 5565, investor@investor.ee

Ostame

TÜRI VALLA SOTSIAALDEMOKRAADID:


Sten Perillus

Türi vallavanema kandidaat,
Türi vallavolikogu liige


Piret Lai

Türi vallavolikogu liige


Lauri Läänemets

Riigikogu liige ja Türi
vallavolikogu liige


Ele Enn

Psühholoog


Veiko Valang

Õpetaja ja treener


Jaanus Marrandi

Ettevõtja


Eva Seera

Idla tantsuõpetaja


Veigo Kaaret

Ettevõtja


Kevin Kinev

Üliõpilane


Liivi Rehela

Ettevõtja


Raivo Matsina

Ettevõtja


Vivika Kipper

Juuksur


Margus Hirbaum

Ettevõtja


Anneli Jaasma

Raamatukogu hoidja


Nikolai Deket

IT- ettevõtja


Grete Karu

Koolitus- ja
arendusspetsialist


Kristjan Kivisaar

Betoneerija


Sirlika Loitmet

Õendusjuht


Timo Petrovits

Üliõpilane


Kaide Rammo

Kodune


Jan-Roland Raukas

FIE


Kai Tammela

Sotsiaalhooldaja


Sirje Kips

Õpetaja


Valli Järve

Järvamaa puuetega inimeste
koda MTÜ, Juhatus liige


Meeme Juhkam

Kesk-Eesti romuringi
korraldaja


Egel Margus

Lumeponi OÜ,
Juhatus liige


Maarja Valkenklau

Müüja


Aili Varbe

Pensionär


Ennu Nurk

Ettevõtja, talupidaja


Elor Ilmet

RMK Edelepiirkonna
kaasamisspetsialist


Marju Kägu

Ettevõtja


Kertu Tamm

Kodune


Madis Vellama

Hooldusmeister

**LIHTSAD ASJAD KORDA.
TÜRI VALD VÄÄRIB ENAMAT!**

Tutvu meie valimisprogrammiga veebilehel:
<https://valimised.sotsid.ee/et/turi-programm/>

Türi ühisgümnaasium alustas tegusalt ja ühtse kooliperena

Uus õppeaasta on Türi ühisgümnaasiumis alanud rõõmsalt ja tegusalt. 1. septembril kogunes koolipere pidulikule tarkusepäevale, kus tervitasime üle 110 gümnasisti – nende seas nii uusi kümnendikke kui ka juba meie koolis õppivaid noori.

Esimest korda astusid meie ette ka uued õpetajad: saksa keele õpetaja Triin Luik ja füüsikaõpetaja Ilmar Iva. Sel aastal rikastab koolielu ka vahetusõpilane Marketa Tšehhist. Piduliku päeva lõpetas õpetaja Anne Toomistu poolt seatud ja kooli õpetajate poolt lauldud meeleolukas laul.

Septembri algus tõi kaasa mitmeid ühiseid ettevõtmisi. Suvel sai koolimaja võimla uue põranda ning sportlikul päeval avasime oma värskelt renoveeritud põranda. Toimused lõbusad teatevõistlused, külla tuli trikikorpallur Roman Fedorenko ning päeva lõpetas Margus Annuki loeng spordilisandite mõjust. Meie suur tänu kuulub Türi vallale, kelle toel uus põrand valmis, külla tulnud sõpradele Türi spordiklubide liidust ning liikumisõpetaja Kaarlile, kes kogu päeva korraldas.

Esimesel nädalal toimus ka kogu koolipere koostööpäev, kus õpilasesinduse värske president Hanna-Liina ja asepresident Hugo tutvustasid oma plaane, klassid kohtusid klassijuhatajatega ning arutati kooli kodukorda ja arengukava. Järgmisel päeval kogunes kogu koolipere traditsioonilisse Metsajõe laagrisse, mis aitas üksteist paremini tundma õppida ning uut kooliaastat ühiselt käivitada.

Laagri kavas olid nii klasside plaanide arutelu eesootavate ürituste jaoks kui ka inspireerivad külalisesinejad. Noori kõnetasid näiteks kulturist Ott Kiivikas, riigikaitse õpetaja Lauri Lipp ja aasta naiskodukaitsja Tiia Riis. Teisel päeval rääkis Mirjam Nõmm doonorlusest ning mälutreener Tauri Tallermäe pani proovile keskendumisoskuse.

Lisaks pakkusid tegevusi meie enda õpetajad ja spetsialistid, kes aitasid kasvatada ühtsust ja meeskonnavaimu. Toetus esinejate kutsumiseks saadi Lõuna-Järvamaa Koostöökogu LEADER-i meetme kaudu ning projekti kaasrahastas Euroopa Liit.

Septembrikuu on näidanud, et Türi ühisgümnaasium on täis tegutsemistahet, koostöömeelt ja rõõmsat koolivaimu.

TÜG

MINNA VÕI JÄÄDA? TULEVIKULINN? LINN ON MINU? ROHEIDÜL

MIKS ON NOOREL TÜRIL TULIKAS?

ARUTELURING KÕIKIDELE TÜRILASTELE



08/10 KELL 18
TÜRI RAAMATUKOGUS

LISAINFO:
TÜRI RAAMATUKOGU
PGVAITLUS
KADOLALEEASAVELT@HOTMAIL.COM
+372 5689 9371

TOORTOIDU Koolitus

12. OKTOOBER KELL 12.00
Türi Loomemajas - Tolli 62, türi

OSALUSTASU 20.-
Registreerumiseks lingi leiad Türi Loomemaja facebooki lehel või võta ühendust loomemaja@tyri.ee

Loe lisaks www.elumaitse.ee

JUHENDAJA
MIRJAM TAMMELA



SEPTEMBER Türi põhikoolis



Kodu-uurijate tänusündmus

Reedel, 12. septembril said kõik vabariigi väikesed kodu-uurijad ja nende juhendajad kokku Paides Wittensteini tegevusmuuseumis, seekord juba 15. korda.

3.- 6. klasside õpilased uurisid sel aastal raamatute ja lugemusega seonduvat, näiteks pereliikmete lemmikraamatuid. Laekus sadakond tööd Lümandast Kääpani ning Türi põhikoolistki osalesid võistlusel Annabel Kinsiver, Lisanna Rand (pildil), Elisabeth Pruul ja Lisandra Lattik 6. b klassist, (juh A. Talviste).

Õpilased said osaleda põnevates töötubades, konverentsil kuulata eriilmelisi uurimistöid, vahelduseks muusika ja Piret Pääri jutulõng.

Tiina Kivimäe luges ette toredamaid mõtteid õpilaste töödest, valituks osutus ka Elisabethi katkend.

TPKst pälvis kiidukirja võidutöö eest ELISABETH PRUUL.

Wittensteini tegevusmuuseumi auhinna sai LISANDRA LATTIK.

Annabeli ja Lisanna sõnul said nad häid mõtteid kuhjaga ning soovivad kindlasti osaleda järgmise aasta kodu-uurijate konkursil.

ÕPETAJA ANNELI TALVISTE



Türi põhikooli soome keele õpilaste reis Helsingisse

Eelmise aasta septembris alustasid Türi põhikoolis esimesed B-keelena soome keelt õppivad rühmad. Siis andis õpetaja lastele ka lubaduse: hoolsad õppijad saavad järgmisel aastal ühiselt Soome sõita. Lubadus innustas – tublisid keeleõppijaid oli palju ning juba kevadel algas reisi planeerimine. Eesmärk oli harjutada keelt loomulikus keskkonnas ning saada osa selle maa kultuurist.

12. septembri hommikul startis Helsingi poole röömus seltskond seitsmendikke. Bussis korraliti veel üle tervitus- ja viisakusväljendid. Päevakavassee mahtus nii kultuuri, praktilisi kogemusi kui ka meelelahutust.

Kõigepealt külastati kaasaegse kunsti muuseumi

Kiasma, kuhu kooliõpilastel on sissepääs tasuta. Seal said lapsed töölehe abil mõelda, millised teosed neile enim meeldisid. Helsingis liigeldi ühistranspordiga – nii trammi kui ka metrooga, mis oli paljudele eriti põnev kogemus. Tore oli näha, et vaid aasta keelt õppinud õpilased said hästi aru peatuste nimedest ja näituste pealkirjadest. Julgemad esitasid toitlustuskohas isegi oma tellimuse soome keeles.

Pärastlõunal siirduti Korkeasaare loomaaeda, kus toimus eriprogramm „Kissojen yö“.



Seal tulid tuttavdada kevadel õpitud loomade nimetused ning selgus ka huvitavaid fakte – näiteks loomaaia saukko ehk saarmas on sündinud Eestis, Hiiumaal. Kuigi saabudes tabas meid paduvihm ja riided said märjaks, püsis tuju rõõmus. Põnevust pakkus ka näitus „Suurenmoiset ötökät“ ehk üleelusuurused liikuvad putukad.

Reisi toimumist toetasid Türi põhikool ja kohalik ettevõtja, Kadri Tare omanik Ari Johannes Koivuniemi, kes kattis lahkelt kõigi osalejate laevapiletid. Suur tänu ka lapsevanematele usalduse ja nii tublide laste kasvatamise eest!

Reisil osalenutel oli kohustus kaaslastele oma reisist muljetada rühmatööna valminud esitlusega. Tahaks loota, et soome keel on nüüd õppijatele palju elavam ja lähedasem. Kas ka selle aasta uute õppijatega Helsingisse jõutakse, sõltub nii õppijate innukusest kui ka toetajate leidmisest.

AVE-MARIA TOOTSIT

Türi põhikooli soome keele õpetaja

Türi põhikool liitus selle õppeaasta sügisest KiVa programmiga

Kollased vestid ja värvilised plakatid, KiVa tunnid ja kriips peale kiusule – just niimoodi algas uus õppeaasta Türi põhikoolis. Liitus ju kool sel sügisel KiVa programmiga. Mõte tuli noortelt, õpilasesindus tõi teema juhtkonna lauale. Hakati uurima võimalusi

programmiga liitumiseks. Taotlus teele saadetud, SA KiVa kooliga kohtutud, tiim kokku pandud, tiimile juht valitud, hakkasid tiimiliikmed läbima koolitusi, et olla teadlikumad kokku puutudes kiusujuhumitega.

Ühise mõttetöö tulemusena kuulutati 2. september KiVa päevaks. See tähendas nii õpilastele kui ka klassijuhatajatele sisseelamist kooliaastasse veidi teistmoodi kui eelnevatel aastatel.

Päeva esimene tund kulus klassijuhatajatel taaskohtumiseks õpilastega, meenutusteks suvest ja mõtetele eesootavast aastast, kuid alates teisest tunnist pühenduti algteadmiste teel kiusamisvaba kooli poole.

KiVa tiimi liige nõustaja Birgit oli koostanud slaidiprogrammi, milles tutvustati õpilastele kevadise küsitluse tulemusi. KiVa küsitlus



kaks esimest KiVa tundi kahekümnest, mida klassijuhatajad oma klassidega aasta jooksul läbi viivad. Päeva lõpetas kõigi õpilaste kogunemine kooliõuele, et moodustada üheskoos sõna KIVA. Sarnaseid KiVa päevi tuleb õppeaasta jooksul veelgi. Selline ühtsustunde ja koostöömimise pidev meenutamine läbi mängude ja arutelude loob olustiku, kus kiusamisele kohta ei leidugi.

Järgmisel päeval, 3. septembril toimus veel matkamäng, kus samuti pandi proovile õpilaste koostööoskused, ühine mõtlemine ja sõbralikud suhted ülesannete lahendamiseks kontrollpunktides. Positiivne õhkkond, heatahtlikkus ja üksteisega arvestamine loob eelduse olukorraks, kus kiusuvaba mõtteviis hakkab külge igapähele.

PIRET PÄLL

Türi põhikooli KiVa tiimi juht

on tööriist, mille abil kool saab jälgida olukorda ja selle muutumist ning hinnata kiusamise ennetamiseks tehtud tööd. Slaidiprogrammis oli ka tiimi poolt filmitud video, milles tutvustati tiimiliikmeid õpilastele. Kolmas ja neljas koolitund olid

**EESTI
KONSERVATIIVNE
RAHVAERAKOND**

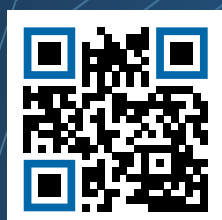


EKRE

EKRE - Eesti Konservatiivne Rahvaerakond teeb Türi vallast võimalusterohke, turvalise ja peresõbraliku paiga.

Türi vallas lähtume lisaks kohalikele põhimõtetele erakonna üle-eestilisest programmist. Tutvu meie valimisprogrammiga veebis kov.ekre.ee.

Oleme ainus tõeliselt rahvuskonservatiivne valik saabuvatel kohalikel valimistel!



KOV.EKRE.EE

Olen tänulik usalduse eest ja
kutsun Sind valima!

Elar Niglas

145

**Elar
Niglas**

vallavanema kandidaat



146

Marge Hirtentreu



147

Andrus Õunapuu



148

Eveli Kull



149

Mart Jõemets



150

Janno Lõhmus



151

Toomas Proosa



152

Heli Koit



154

Ene Mikk



160

Eve Vihtol



165

Mart Järvik

**EESTI
KONSERVATIIVSE
RAHVAERAKONNA
KANDIDAADID
TÜRI VALLAS**

145 ELAR NIGLAS
146 MARGE HIRTENTREU
147 ANDRUS ÕUNAPUU
148 EVELI KULL
149 MART JÕEMETS
150 JANNO LÕHMUS
151 TOOMAS PROOSA

152 HELI KOIT
153 EDUARD PUU
154 ENE MIKK
155 LINDA JÜRISOO
156 ROMET MERISALU
157 KAIA MÕISTLIK
158 EDGAR METS

159 TOOMAS TAMMEOKS
160 EVE VIHTOL
161 EVI SOONE
162 TIIT KIKKAS
163 MARIKA VIIDAS
164 INDREK VALDEK
165 MART JÄRVIK

SPORDIUUDISED

Türi Kõrgessaare discgolfi rada saab laienduse!

Kalmistu äärsete haigete puude mahavõtmisega on Kõrgessaare rekreatsiooni-ala laienenud ning sinna on planeeritud discgolfi raja laiendamine kolme lisarajaga. See tähendab, et tulevikus on kasutusel 12 rada. Koostöös discgolfi mängijatega loome uued tiialad ning soetame kolm uut maapealset korvi.



Ettevalmistused algasid juba septembri esimeses pooles käiguteede rajamise, trimmerdamise ning maha kukkunud puude koristamisega. Laiendus tõstab kindlasti raja atraktiivsust ning aitab kaasa liikumisharrastuse kasvule kohalike elanike seas.

Loodame raja valmis saada novembri keskpaigaks.

Paneme juurde ka esialgse joonise juba natukene muutunud rajast. NB! Esimene rada ei muutu.



Türi valla veteransportlased särasid meistrivõistlustel!

6. - 7. septembril toimusid Leedus Klaipėdas Baltimaade lahtised kergejõustiku meistrivõistlused seeniorsportlastele. Kohal ei olnud mitte ainult Eesti, Läti, Leedu esindajad, vaid osalejate seast võis leida ka Poola, Ukraina, Saksamaa, Keenia, Inglismaa, Iirimaa, Itaalia, India, Soome, Kuuba ja Šveitsi esindajaid. Türi vallast olid võistlemas kolm seeniorsportlast.

Esmakordselt oli võistlustules M65 vanuseklassi 4x100m teatejooksu tiim, mille koosseisus jooksis ka Lauri Lipp. Alates 7. septembrist on siis ka nüüd M65 klassis tulemus kirjas 1.03,23. Palju õnne uutele rekordiomanikele.

Eestile kuulus ka meistrivõistluste üldvõit. Edestasime 305 p Lätit ja 332 p Leedut.

XII Baltimaade lahtised kergejõustiku meistrivõistlused & „Tamme Karikas“ 2025

Liisa Gritsenko (pildil): kettaheide – 1. koht, raskusheide – 2. koht, vasaraheide – 2. koht, kuulitõuge – 3. koht, odavise – 3. koht.

Jaan Lomp: 400 m jooks – 1. koht, 1500 m jooks – 1. koht, 5000 m jooks – 2. koht

Lauri Lipp: 100 m jooks – 2. koht, 200 m jooks – 2. koht

Türi valla perespordinädal 20.-26. oktoobril

Türi valla perespordinädal – tule seiklema kogu perega!

Türi valla perespordinädala raames ootavad sind ja sinu peret viide erinevasse asukohta üles seatud orienteerumisrajad: Väätsa, Türi, Oisu, Kabala ja Kärü.

Kuidas osaleda?

Vali endale sobiv raja asukoht ja mine matkama – üksi, pere, sõprade või ka lemmikloomadega. Rada läbides leiad tähistega punktid.

Igal tähisel on üks täht. Pane kõik tähed kokku ja moodusta sellest sõna. Saadud vastus saada e-mailile: tyrispordikool@gmail.com

Loosiauhinnad

Kõigi vastuse saatjate vahel lähevad loosi vahvad auhinnad!

Pane tähele

Osalemine on tasuta ja avatud kõigile huvilistele. Rajad on jõukohased nii lastele kui täiskasvanutele. Vali matkamiseks mugavad riided ja jalanõud.

TSKL



VALIMISLIIT
KODUVALD TÜRI



SULO 101
SÄRKINEN



AILI 102
AVI



VITALI 103
GANSEN



KERLI 104
JAAGUMANN



TANEL 105
VILJAT



URMAS 106
HEINSAR



LEA 107
URB



TAAVI 108
AINVERE



ELARI 109
HIIS



ANU 110
ZINOVJEV



IMRE 111
HEINSAAR



JANE 112
REILJAN-RAJASAAR



KAAREL 113
ALUOJA



ÜLLE 114
VÄLIMÄE



ALICE 115
SIZASK



TIINA 116
LOHUR



KRISTJAN 117
MANNA



KADI 118
TAMMOJA



MÄRT 119
LELSAAR



SILJA 120
AAVIK



RAIN 121
KAARJAS



JELENA 122
PLAKK

Valimisliit Koduvald Türi meie elanike

Türi vald on väärtuslik elu- ja ettevõtluskeskkond, kus on **hea ja turvaline** elada. Meil on küllalislahke ja põnev omavalitsus, kus hoitakse loodust ja väärtustatakse kogukonda. **Türi on roheline vald**, kus on rahulik elutempo ja kus iga põlvkond tunneb end hoituna. **Meie elame siin** – ja teeme kõik selleks, et siin oleks hea elada praegu ja ka tulevikus.

Valimisliit Koduvald Türi usub, et tugev vald põhineb eripalgelistel, kuid ühtsetel kogukondadel. Me arutame ja tegutseme koos, säilitame viisaka ja tasakaaluka vallajuhtimise ning väldime populistlikke võimuvõitlusi. Meie jaoks on olulised **roheline valla põhimõtted** – vältida müra- ja visuaalreostust, uuendada kõrghaljastust ning hoida tasakaalu looduse ja inimtegevuse vahel. Türi tugevuseks on turvaline elukeskkond, **looduslähedus ja rahulik elutempo**. Valla areng saab toimuda elanike toel, keda omakorda toetavad ettevõtjad ja ettevõtlikud inimesed. Pingutame igapäevaselt selle nimel, et Türi vald paistaks oma positiivsete tegevustega silma ka valla piiridest kaugemal.

Meie sihid on selged. Soovime tagada avalike teenuste kõrge kvaliteedi ning arendada taristut – olgu selleks teed, elektriühendused või side. Peame **oluliseks kodutoetuse taastamist**, mis on varem toonud siia noori peresid ning aitab seda teha ka tulevikus.

Seisame **kodulähedase ja kvaliteetse hariduse** eest. Nt Türi Ühisgümnaasiumi õppehoone vajab parendamist ja Oisu õppehoone uuendamist ning Türi Muusikakool väärib oma taseme hoidmist Eesti tipus. **Arendame mobiilseid teenuseid**, et huviharidus- ja tegevus ning vanemaharidus oleks kättesaadav kõigile valla elanikele. Suurendame toetust **õpilasmalevale**, et rohkem noori saaks võimaluse taskuraha teenida ning oma esimese töökogemuse.

Kultuur on Türi valla süda. Soovime hoida ja toetada koostööd Türi Kultuurikeskuse, raamatukogude, muuseumide, koolide, lasteaedade, vabaühenduste ja eraalgatustega. Kõigi ühine panus aitab hoida Türi valda paigana, kus on **elav ja mitmekesine kultuurielu**, mis ühendab põlvkondi ja rikastab kogukondi.

Perede toetus kogu elukaare vältel on Türi vallas loomulik, sest hooliv ja toetatud pere on tugeva kogukonna alus. See tähendab, et **väärtustame igat eluetappi** – kogu elukaare vältel. Meie eesmärk on pakkuda tuge ja lahendusi, mis aitavad peredel toime tulla erinevate eluetappidega, sest perede heaolu tagab kogukonna kestlikkuse ja ühtehoidvuse.

Eakad on meie valla hõbevara. Toetame nende seltsi- ja huvitegevust ning anname tuge eakate nõukogu tööle, et nende hääli oleks valla arengus selgelt kuuldav. Sama oluline on pakkuda võimalusi noortele – näiteks **soovime Kabalasse rajada noortetoa**, mis looks noortele turvalise ja mitmekesise keskkonna vaba aja veetmiseks. Peame oluliseks toetada perearstikeskust ja arstiabi kättesaadavust.

Sport ja liikumine on osa Türi identiteedist. Toetame Türi Spordikooli, Türi ujula ja Spordiklubi Liidu tegevust, hoiame oma olümpialootusi ning **loome sportlaste tulemuslikkuse toetamise korra**.



Koduvald Türi: Meie siin

Spordirajatise tuleb edasi arendada – üks konkreetne **plaan on rajada Türile padeliväljak**. Järgnevat es etappides tuleb leida lahendusi olemasolevate staadionite renoveerimiseks.

Elukeskkonna kvaliteet on Türi valla üks suurimaid väärtusi. Pöörame erilist tähelepanu puhkealadele, mis pakuvad inimestele võimalusi liikumiseks, puhkamiseks ja koosolemiseks. Arendame Türi tehisjärve, Väätsa paisjärve ja Käru liivaranna puhkeala, et need oleksid kaasaegsed, turvalised ja ligipääsetavad kõigile. Leiame võimalused **Türi tehisjärve veekvaliteedi parandamiseks**. Korrastame ja uuendame parke valla erinevates piirkondades. Need kohad on looduse osa ja kogukonna ühised kohtumispaigad, mis rikastavad igapäevaelu, annavad vallale oma näo.

Loomu võimalusi uute elamute rajamiseks, et Türi vald oleks atraktiivne elukoht nii noortele peredele kui **koduvalda** naasvatele inimestele. Kaasaegsed ja kättesaadavad elamispinnad on eelduseks, et siia tuleks, sünniks ja jääks rohkem elanikke. Rajame **uusi mänguväljakuid nii Türi linna kui maapiirkondadesse**.

Rajame Türi valda **urnimüüri**, et pakkuda kogukonnale lisavõimalust traditsiooniliste matmisviiside kõrval.

Arendame turismi. Türi vald on oma looduse, kultuuri ja sündmustega väärt sihtkoht, mille tust tuleb kasvatada. Meie eesmärk on tugevdada Türi kuvandit **roheline sihtkohana**, kus külastajad leiavad kvaliteetseid puhkevõimalusi ja kus turism annab lisaväärtust nii majandusele kui ka kogukonnale. Turismi arendamiseks ja Türi külastatavuse suurendamiseks **rajame valda haagissuvilate ja autokaravanide peatumiskohad**.

Ettevõtlus ja ettevõtlikud inimesed on valla arengu alus. **Koostöös ettevõtjatega** soodustame uute ettevõtete tulekut, tunnustame juba tegutsevaid. Panustame keskkonnasõbralike liikumisvõimaluste ja energialahenduste arendamisse. Loomu võimalusi kohapealse energia tootmiseks **koostootmisjaamades**.

Rajame uue tööstusala jaoks vajaliku infrastruktuuri ning kiirendame detailplaneeringute ja muid uute ettevõtete rajamisega seotud toiminguid.

Turvalisus on meie jaoks keskne väärtus, sest ainult turvalises keskkonnas tunnevad inimesed end kaitstuna ja kindlalt nii igapäevaelus kui ka ootamatute olukordade korral. Selleks **tugevdame kriisivalmidust ja elanikkonnakaitset** igas valla piirkonnas, et vajaduse korral oleks olemas teadmised, ressursid ja tugistruktuurid, mis aitavad kogukonnal kiiresti ja tõhusalt toime tulla.

Valimisliit **Koduvald Türi** seisab selle eest, et meie vald oleks tugev, roheline ja elujõuline. Me hoolime igast põlvkonnast, külast ja inimesest. Valides Koduvald Türi kandidaadi, annad oma hääle koduvalda, kus on hea elada täna ja ka tulevikus.

Mina elan siin, sina elad siin, meie elame siin!

Meie elame siin!



ASTRIT FEDORITS 123



TRIIN KALJUR 124



MAIU PAUMVERK 125



TOOMAS NEREP 126



SILVER-TAAVI KALJULA 127



RAUNO NURMSALU 128



TIIA JAAGUMANN 129



JAANUS POLLI 130



EHA PEHK 131



KARMEN LILLEPÕLD 132



KADI VALDER 133



RIIN KUPP 134



LEMBIT KUUTS 135



LEONHARD SOOM 136



MEELIS PILIPENKO 137



TAURI MUST 138



IVO NORAK 139



INGRID NÕLVAK 140



MEHIS JUHKAM 141



ARTUR METSARE 142



RAIVO PINK 143



MARIAN NUMMERT 144



Lisell ja Robin Jäätmä Shanghais, Hiinas (2024).

Türi vald toetab Lisell ja Robin Jäätma ettevalmistust olümpiaks

Türi vallavolikogu otsustas erandkorras toetada vibusportlasi Lisell ja Robin Jäätmad, et tagada nende ettevalmistus 2028. aasta suveolümpiamängudeks Los Angeleses.

Vastavalt otsusele eraldab vald aastatel 2025–2028 igal aastal sportlastele 15 000 eurot.

Volikogu tegi selle otsuse kehtivast sporditoetuste korrast erandina, pidades olukorda harukordseks ja põhjendatuks – kahe Türi vallast pärit sportlase jõudmine olümpiakandidaatide sekka on erakordne saavutus, mis väärib eraldi tuge.

2025. aastal eraldas Türi vallavalitsus toetuse maksmiseks vajaliku 15 000 eurot valla reservfondist, järgmistel aastatel kavandatakse vastavad summad iga-aastasesse eelarvesse.

Lisell (25) ja Robin (24) Jäätma on juba aastaid Eesti vibulaskmise tipud, kes võistlevad edukalt nii individuaalselt kui ka segapaarina. Koos saavutati 2019. aastal Universiaadi kuldmedal ja püstitati juunioride maailmarekord. Järgnevatel aastatel on lisandunud mitmeid tiitlivõistluste medaleid – Euroopa Mängude kuld 2023, maailmakarika hõbe ja pronks ning Euroopa meistrivõistluste hõbemedalid.

Nende ees seisab väga tihe rahvusvaheline võistlusgraafik, kuhu kuuluvad maailmakarika etapid, Euroopa- ja maailmameistrivõistlused ning kõrgpunktiks on 2028. aastal toimuvad olümpiamängud Los Angeleses.

Türi vallavanem Sulo Särkinen tõi esile, et Lisell ja Robin on oma sihikindla töö ja saavutustega tõestanud, et ka väikesest kohast võib sirguda maailmatasemel sportlasi. „Jäätmade edulood on toonud Türi vallale tunnustust ja tuntust nii Eestis kui ka rahvusvahelisel areenil,“ ütles vallavanem ja lisas, et vallavolikogu ja vallavalitsuse toetus on oluline panus, mis annab sportlastele kindlust ja jõudu oma unistuste poole liikumisel.“



Türi vallavalitsus võtab tööle

KOGUKONNATÖÖ JA KRIISIVALMIDUSE SPETSIALISTI



Türi vallavalitsus otsib oma meeskonda pühendunud ja teotahtelist kogukonnatöö ja kriisivalmiduse spetsialisti.

Ametikoha põhieesmärk on Türi valla kriisiolukordadeks valmisoleku korraldamine, sh kriisijuhtimise süsteemi arendamine, operatiivplaneerimine, elanikkonna iseseisva kaitse, kogukondliku koostöö ja vabatahtlike kaasamise koordineerimine, kodanikuühenduste ja kogukondade kaasamine oma elukeskkonna arendamisse, vallas kogukondliku tegevuse koordineerimine ja kolmanda sektori taotluste menetlemine.

Kandideerimisdokumentide esitamise tähtaeg on 24. oktoober 2025.

Lisainfo www.tyri.ee

Türi Perepesa teenused

Gordoni suhtlustreening lapsevanematele alustab 11. okt kell 10.30 Türi raamatukogus!

Gordoni suhtlustreening annab lapsevanematele praktilised oskused, kuidas oma lapsega paremini suhelda, piire seada ja peresiseseid konflikte lahendada ilma karistusega.

Koolitus kestab 8 nädalat, toimub kord nädalas väikeses grupis ning sisaldab loenguid, arutelusid ja rollimänge.

Osalejad õpivad, kuidas kuulata last, seista ka iseenda vajaduste eest, arendada lapse vastutustunnet ja säilitada peres usalduslik suhe. Iga osaleja saab töövihiku, lisaks soovitatakse raamatut „Tark lapsevanem“.

Registreerimine käib Türi Perepesa kodulehe kaudu

Koolituse läbiviimist rahastab sotsiaalministeerium Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021–2027 meetme „Lastele ja peredele suunatud teenused on kvaliteetsed ja vastavad perede vajadustele“ raames.

PEREKOOL alustab 8. okt kell 18!

Perekooli on oodatud Türi valla lapseootel pered, see toimub kaks korda aastas (sügisel ja kevadel) ja on Türi valla elanikele tasuta.

Perekooli viib läbi ämmaemand Asta Olonen.

Soovitame perekooli tulla koos kaaslasega/partneriga.

Ämmaemanda sõnul on koolitusele väga oodatud ka juba sünnitanud naised, kuna oma isikliku kogemuse ja teadmiste jagamisega saavad nad vestlusringides olla headeks toetajateks ja nõuandjateks esmasünnitajale.

Beebide võimlemine alustab 10. okt kell 10.30

Beebide ja väikelaste võimlemine on eelkõige koos veedetud vahva aeg. Tundides teeme eakohaseid ja arendavaid harjutusi ning mängu. Tunne me rõõmu liikumisest.

Arendame püsivust, koostööoskust, tahtejõudu ning loomulikult ka lihasjõudu (nii lastel kui ka vanematel). Teeme lastele massaaži, võimleme, kukerpallitame. Lapsevanem saab teadlikuks lapse arengut toetavatest harjutustest ja oskuse neid igapäevaselt kasutada. Ka lapsevanemal on soovitatav mugavalt riietuda, et saaks kasvõi kukerpalli teha.

Kohtade arv on piiratud! Ühes tunnis on maksimaalne osalejate arv 10 - vajalik eelregistreerimine!

Juhendaja on füsioterapeut Heilika Rõös.

BEEBIVANEMATE VESTLUSRING alustab 7. okt kell 10

Oled saanud värskeks emaks või isaks? Tule Türi Perepesa hubastesse vestlusringi, kus räägime mida vajab beebi ja mida vajab lapsevanem. Jagame rõõme, küsimusi ja kogemusi, et esimesed sammud lapsega oleksid kindlamad ja rõõmsamad.

Osalemine on tasuta.

Kohtume igal teisipäeval Türi Perepesas. Ootame Teid koos beebiga!

2-aastase lapse kõne ja arengu toetamine alustab 6. oktoobril kell 17.30.

Kas Sinu laps on 2-aastane? Just nüüd on parim aeg toetada tema kõne- ja suhtlemisoskusi!

Türi Perepesa kutsub vanemaid programmile, kus saad: praktilisi nippe logopeedilt ja psühholoogilt, jagada kogemusi teiste vanematega, tasuta lapsehoiu kohtumiste ajaks.

5301 5313 tyri@perepesa.ee

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK



29 oktoober alates 10.00

TÜRI NOORTEKESKUSES

Etteregistreerimine (kell 9-16)

telefonil 5323 2454

➤ kuivasilmatest

➤ silmarõhu mõõtmine

➤ optilised päikeseprillid



Kontroll 25€ , prilliootjale TASUTA

September Retla-Kabala koolis

Kooliaastale sai hoog sisse lükatud armsate õppeaasta avaaktustega mõlemas Retla-Kabala kooli õppekohas. Päris esimesed sammud oma kooliteel tegid meie koolis üheksa last. Juba esimesel päeval läbiti edukas „esinemise tuleproov“ - selgeks oli õpitud sobiv luuletus või laul ning esitus tegi silmad ette nii mõnelegi vanemale koolilapsele. Aabits käes, nüüd saab seada sihte tuleviku tarvis. Ka kõik staažikamad õppijad on kooliaasta algusele kohaselt olnud septembris eriti usinad ja õhinat täis ning ootavad põnevusega, mida huvitavat alanud õppeaasta toob.

Lasteaeda külastas esimesel septembril draakon, kes tahtis ka kooli minna. Koos sõber jänesele uurisid nad laste teadmisi ja mängisid erinevaid vahvaid mängu. Sügise sünnipäevale tuli taas draakon ja tal olid kaasas juba tuttavad tantsud ja mängud.

Lasteaiad said ka sel kuul tules targemaks. Laste teadmised tuleohutusest olid väga head.

Retla-Kabala koolipere pidas kohe esimesel septembri nädalal maha ühe mõnusa ühise trallipäeva. Nii kooli- kui ka lasteaialapsed said end proovile panna erinevates tegevuspunktides, mis olid õpetajate poolt ette valmistatud ja üles seatud. Igas punktis sai meeskond oma juhi eestvedamisel koostöisel lahendada erinevaid liikumis-, nuputamis- ja tähelepanuülesandeid. Päeva lõpetas mõnus ühine einestamine, kus sai lisaks kokkade maitsvale söögipoolisele nautida ka neljanda kuni kuuenda klassi poolt valmistatud imemaitsvat torti.

Koostöös rahvamajaga tähistasid nii lasteaia- kui ka koolilapsed vanavanemate päeva väikese kontserdiga, kus n-õ külalisesinajana said „jalad soojaks“ ka kohaliku rahvatantsurühma Segadik tantsijad. Kõik kohalviibijad said osa ühistest tegevustest ja ka suud magusaks. Päevast jäid kõigile soovijatele armsad mälestused fotosilma läbi.

Uus kooliaasta on alanud tegusalt

Iga õppeaasta algus toob endaga kaasa põnevust ja ootusärevust. See on aeg, kui paneme paika eesmärgi, mida soovime sel õppeaastal fookuses hoida. Olgu need eesmärgid seotud akadeemiliste saavutustega, isikliku arenguga või uute oskuste omandamisega, siis uus õppeaasta on kõiki neid võimalusi täis ka Käru kool-lasteaia jaoks.

Käru põhikool on sellest õppeaastast liitunud heaolu loovate koolide (HLK) ja lasteaedade võrgustikuga. See tähendab, et võtame teadlikult fookusesse nii õppijate ja kui töötajate heaolu, väärtustame vaimset tervist, hoolivat koolikultuuri ja turvalist õpikeskkonda. Usume, et rõõmus ja toetav õhkkond loob parimad eeldused õppimiseks ja kasvamiseks.

Kool-lasteaia pere rõõmuks sai suve viimastel nädalatel uue ilme koolistaadion, kuhu paigaldati värske kate jooksurajale, mis loob turvalisemad ja paremad tingimused liikumistundideks, treeninguteks ja kool-lasteaia spordiüritusteks. Kindlasti pakub staadion kooskäimis- ja liikumisrõõmu ka Käru kogukonnale.

1. septembril tervitasime taas oma armsaid õppijaid, lapsevanemaid ning õpetajaid ja jagame siirast rõõmu, et meil on kõik õpetajad olemas. Eriti pidulik oli algus 1. klassi jaoks, Käru koolis alustas kooliteed neli särasilmset õpilast. Esimene koolipäev on alati eriline lapse ja pere elus ning meil on hea meel olla osa sellest teekonnast.

Igal õppeaastal käime kogu kooliga kahel õppesõidul. Kui kevadel lõpetasime õppeaasta kahepäevase Kihnu saare ja kultuuri tutvumisega, siis seda õppeaastat alustasime kunstinäituse Da Vinci Genius külastusega. Peame oluliseks laste silmaringi laiendamist ja üldoskuste teadlikku õppimist läbi eluliste kogemuste.

Uue hoo on saanud sisse ka õpetajate õpingid ning esimese poolaasta teemad on kokku lepitud. Lisaks eelnimetatud HLK programmile, pöörame suuremat tähelepanu õppimist toetava hindamise arendamisele. Meil on juba õppeaasta jagu kogemust

Koolielu juurde käivad, natuke nagu kohustuslikud, sündmused on lastevanemate koosolekud. Eks kohale tulevad need, kes saavad ja tahavad. Õnneks on aktiivseid ja huvituvaid vanemaid, kellele oma laste lasteaia- ja koolitee korda läheb, kes ei pea paljuks oma lastele sel teel igati toeks olla ja igaüks omal moel kooli- ja lasteaiaellu oma panus anda. Koolipere, eelkõige lapsed, on peredele sooja koostöö eest tänulik.

Septembrisse jäi ka rahvusvaheline spordinädal. Retla-Kabala kooli õppekohtades said peetud spordipäevad - võisteldes selgitati välja neljavõistluse parimad igas vanuseklassis.

Kaasati ka peresid - ühine matk Väätsa rabas oli mõnus koosolemise ja koostegemise aeg.

Retla-Kabala kool oli rohkearvuliselt väljas ka Türi rahvajooksul - lasteaiälapsed lastejooksudel ja kooliõpilased juba 5-kilomeetrisele distantsile.

Lasteaiad võtsid taas osa Swedbanki laste virtuaaljooksust. Kõik jooksjad said uhke medali ja jooksutähe diplomi.

Septembris ei saa mööda vaadata ka sügise algusest. Traditsiooniliselt toimus Retla-Kabala koolis näitus, mille teemaks oli sel korral „Põnev sügis“ ja õpetajad esitasid sügise tervituseks samanimelise lühinäidendi. Nii need ilmad meil sügisesebaks muutuvad. Lasteaed käis seda oma silmaga matka näol ka kaemas – sügis, mis sügis!

Fotograafid on samuti sügiseti koolides oodatud külalised. Nii ka Retla-Kabala koolis ning lasteaedades said pilti püütud kõik klassi- ja rühmakomplektid ja ka muud meelepäraseid kombinatsioonid kõigist soovijatest.

Just nii kiirelt see esimene kuu mööda saigi. Oli palju põnevat ja veel rohkem huvitavat on kooliaastas veel ees ootamas. Nii et - uute lugudeni!

sõnalise tagasiside andmisel. Kuid lapsevanematelt saadud tagasisidest selgub, et endiselt eelistatakse hinnete panemist, kuna see on selgem ja arusaadavam. Sõnalise tagasiside andmine ongi õpetajatele väga suur väljakutse, sest see peab olema arusaadav nii erivanuses õppijatele kui ka lapsevanemale, just seetõttu selles aina paremaks saada soovimegi.

MARI VEST
Käru põhikooli direktor

Mõistlik juhtimine, targad lahendused, ühtne kogukond – nii kujundame koos Sinuga Türi valla tulevikku.

19.10.2025 - KOHALIKE OMAVALITSUSTE VALIMISTEL

OLEME SINU KINDEL VALIK



Vasakult: Mati Sadam, Ahto Karu, Kirke Perillus, Andrus Lehis, Liina Lehis, Maarja Brause, Pipi-Liis Siemann ja Rein Oselin.

MEIE MEESKOND



166
PIPI-LIIS
SIEMANN

Olen Türi valda juhtinud ligi kümme aastat. Selle aja jooksul on mulle tuttavaks saanud nii inimesed kui piirkonnad, rõõmud ja mured. Usun, et oma kogemuste ja teadmistega suudan ka edaspidi valla juhtimisel abiks olla. Kuigi minu põhitöö on praegu Riigikogus, võtan alati aega osalemiseks volikogu töös ning juhin haridus- ja noorsookomisjoni. Vallakodanikud pöörduvad sageli oma muredega minu poole – aitan neil lahendusi leida, juhatan õigete inimesteni või juhin vallaametnike tähelepanu probleemidele. Järgmiste aastate suurim ülesanne on arenguplaanide ülevaatamine ja kohandamine muutunud majanduskeskkonnaga. Arukad otsused ning ettevõtlikkuse ja tegutsemistahte toetamine peavad olema valla prioriteedid. Türi valla tulevikku kujundame kõik ühiselt!



170
KIRKE
PERILLUS

Olen Kirke Perillus, 21-aastane Tartu Ülikooli riigiteaduste tudeng. Türi on minu kodukoht olnud terve mu elu. Olen siin kasvanud, koolis käinud ja aktiivselt kodukohta panustanud. Tunnen, et olen Türiolt saanud palju enda teekonnale kaasa ning nüüd on mul võimalus ja südameasi anda oma panus, et Türi oleks veelgi parem kodupaik meile kõigile. Minu süda kuulub noortele ja noorsootööle. Alustasin õpilasesinduses, juhtides noortevolikogu, olen aktiivne Reforminoortes ning vabatahtlik Eesti Noorteühenduste Liidus. Ükski omavalitsus ei saa kunagi valmis, alati on võimalusi arenguks ja innovatsiooniks. Noore inimesena soovin volikokku tuua värskeid ideid, uut perspektiivi ja palju tahte jõudu, et muuta Türi parimaks omavalitsuseks, kus elada.



167
REIN
OSELIN

Olen õpetaja ja koolijuht, kelle igapäevane töö on seotud hariduse korraldamise ja arendamisega. Usun, et just hariduselu jätkusuutlik korraldamine on ühe omavalitsuse arengu kõige olulisem eeldus – see tagab, et lapsed ja noored saavad tugeva stardi ning vallal on tulevikus targad ja ettevõtlikud inimesed. Koolielu igapäevane juhtimine on andnud mulle kogemuse, kuidas lahendada nii suuri strateegilisi küsimusi kui ka väiksemaid praktilisi muresid. Tean hariduse köögipoolt põhjalikult – õpetajate ja laste rõõme, aga ka keerulisi väljakutseid. Just seda teadmist ja kogemust soovin volikogu liikmena kasutada, et seista hariduse kvaliteedi, õpetajate toetamise ning peredele vajalike võimaluste loomise eest.



171
AHTO
KARU

Olen OÜ Provel juhataja ja IT-spetsialist. Igapäevane töö ettevõtluses on õpetanud mind väärtustama süsteemsust, täpsust ja läbimõeldud otsuseid. Lisaks tööelule olen kirglik orienteeruja, kes armastab looduses liikumist ja vaimseid väljakutseid. Aastate jooksul olen korraldanud ja toetanud mitmeid spordivõistlusi, et pakkuda noortele ja täiskasvanutele võimalusi aktiivseks ja tervislikuks eluviisiks. Olen ka kauaaegne Türi Vallavolikogu eelarve- ja arenduskomisjoni liige. Seal olen saanud kaasa rääkida valla arengu ja rahaliste otsuste suunamisel, püüdes alati leida tasakaalu vajaduste ja võimaluste vahel. Hindan süsteemsust, arukust ning mõistlikku majandamist – need põhimõtted peavad minu hinnangul kehtima nii ettevõtluses kui ka vallajuhtimises. Usun, et läbimõeldud ja vastutustundlikud otsused on aluseks Türi valla tasakaalustatud ja jätkusuutlikule arengule.

REFORMIERAKONNA PLAAN TÜRI VALLAS 2025-2029

JUHIME TÜRI VALDA OSKUSLIKULT, MÕISTLIKULT JA KAASAVALT

Teeme laia koostööd, leiame ühised eesmärgid, uued sihid ja võimalused! Au sees olgu hea halduse tava järgimine ja koostööine suhtlus vallakodanikega!

TÜRI VALLA TULEVIKU VÕTMEKS ON NOORED JA HARIDUS

Saadame oma noored ellu konkurentsivõimeliste ja tugevatena - hoiame koos laste, haridustöötajate ja lapsevanemate vaimset tervist, pakume peredele tugiteenuseid. Toetame noorte kutsevalikuid ja ettevõtliku eluhoiaku kujundamist. Väärtustame meie haridustöötajaid, kohalikke kutse- ja üldkeskhariduse omandamise võimalusi. Ehitame Oissu uue kooli- ja kogukonnahoone, parandame ja muudame nüüdisaegsemaks kõiki koole ja lasteaedu.

TÜRI VALLAS ON HEA JA TURVALINE

Sotsiaalhoolekandesüsteem olgu hooliv, inimest kuulav ja arvestav! Loomme uusi sotsiaalteenuseid ja püüame parandada eriarstiabi kättesaadavust, aitame kaasa noorte arstide ja õdede tööle asumisele Türi valda.

TÜRI VALD ON ILUS JA MUGAV KODUKOHT

Meie tuge saavad kogukonnaaiad, Türi linnasüdame uuendamine, järveäärne puhkeala ning aktiivsete kogukondade kooskõimiskohad. Hoiame korras kergliiklusteed, lisatõe leidmisel ehitame neid juurde. Liikumiseks otsime uuenduslikke võimalusi - isesõitvaid busse, sõidukite renti, sõidujagamist, nõudetransporti jn.

TÜRI VALLAS ON KÕIGIL VÕIMALIK END ARENDADA JA TEOSTADA

Hoiame meie sporti ja treenereid, rahvakultuuri ja selle tegijaid, toetame oma olümpiasportlasi ja lootustandvaid noorsportlasi tippu pürgimisel, korraldame transpordi osalemiseks treeningutel ja huvihariduses.



168
MAARJA
BRAUSE

Olen 43-aastane kahe lapse ema, ametilt arst. Viimased kaks ja pool aastat olen juhtinud Valga haiglat, nüüd aga otsustasin panustada taas kodukohta ning alustasin tööd Türi tervisekeskuse perearstina. Pean oluliseks, et kõrgetasemelised tervishoiu- ja sotsiaalteenused oleksid kättesaadavad ka väiksemates linnades ning asulates. Olen Naiskodukaitse aktiivne liige ning panustan riigikaitse läbi oma eriala, aidates koolitada vabatahtlikke, käivitasin Türi OTTi ning Pärast sõja puhkemist Ukrainas olen tegelenud intensiivselt Ukraina rahva toetamisega nii Eestis kui ka nende kodumaal. Leian, et Türi vald on elamiseks ning laste kasvatamiseks ideaalne paik, kus on head lasteaiaid ja koolid ning suurepärased võimalused huvitegevuseks. Kõike seda peab hoidma ja edasi arendama! Valla juhtimine peab olema läbipaistev ning kulud optimeeritud. Selle eest seisin vallavolikogu esimehena ka eelmisel valitsemisperioodil.



169
MATI
SADAM

Olen maadlustreeneri ja spordijuhina panustanud Türi valla spordiellu aastakümneid. On rõõm näha, et suutsime ehitada kauaigatsetud Türi spordihoone ning hoiame valla lippu kõrgel erinevatel spordiüritustel. Meie treenerid ja spordiklubid aitavad lastel ja noortel kasvada terveteks ja tugevateks, kogu vallarahvale pakume Türi vallas väga häid liikumis- ja sportimisvõimalusi. Vallavolikogus olen tegutsenud palju aastaid, rääkinud kaasa ja olnud tasakaalustavaks ning mõistlikuks partneriks. Leian, et arukas, vastutustundlik ning inimesi kaasav juhtimine on meile edu toonud ning viib Türi valda edasi!



172
LIINA
LEHIS

Olen magistrikraadiga pedagoog ning töötan Paides Hillar Hanssoo põhikoolis matemaatikaõpetaja ja õpilasfirma juhendajana. Osalen aktiivselt rahvusvahelistes haridusprojektides, mis on andnud väärtuslikku kogemust ja laiendanud silmaringi. Varasemalt olen töötanud Türi vallavalitsuse arendusspetsialistina, Järva maavalitsuse kultuuri- ja noorsootöö peaspetsialistina, kunstiõpetajana Paide gümnaasiumis ning Türi põhikoolis hariduslike erivajadustega õpilaste õpetajana. Alates 2004. aastast olen Eesti Kultuurkapitali Järvamaa kuraator ning panustan ka Türi Püha Martini kiriku töösse juhatuse liikmena. Soovin anda oma panuse Türi valla arengusse, rakendades oma teadmisi ja kogemusi, et tagada kõigile lastele – sealhulgas erivajadustega lastele – kvaliteetne haridus ning edendada huvitegevust, kultuuri- ja spordielu.



173
ANDRUS
LEHIS

Olen lõpetanud Tallinna Tehnikakõrgkooli üldehituse erialal ning mul on üle 30 aasta praktilist kogemust ehitusvaldkonnas. Minu juhtimisel on Türi vallas valminud mitmed olulised objektid – Türi noortekeskus ja Türi muusikakool – ning renoveeritud nii Türi kultuurikeskus kui ka Türi Kevade Kool. Ehituse juhtimine on õpetanud mind võtma vastutust, nägema tervikpilti ja arvestama inimeste vajadustega. Lisaks tööle panustan aktiivselt vabatahtlikuna kogukonna heaks – olen EELK Türi Püha Martini koguduse nõukogu juhatuse esimees, aidanud korraldada laste ja noorte maadlusvõistlusi Järvamaal ning olnud vabatahtlik Paide–Türi rahvajooksu korraldamisel. Usun, et minu laialdased kogemused ehituse, juhtimise ja kogukonnaelu korraldamise alal ning aktiivne osalemine kohalikus kultuurielus võimaldavad mul olla kasulik kogu Türi vallale. Soovin seista selle eest, et meie vald areneks targalt, läbimõeldult ja inimeste vajadusi arvestades.

TEADE

Türi vallavalitsus teatab projekteerimistingimuste andmise avatud menetluse algatamisest Türi linnas, Mäe tn 9 katastriüksusele (katastritunnus 83701:010:0022) üksikelamu püstitamiseks. Projekteerimistingimuste eelnõuga seotud materjalidega on võimalik tutvuda ajavahemikul 29.09.2025 – 15.10.2025 ehitisregistri keskkonnas (link valla veebilehel). Arvamusi projekteerimistingimuste eelnõu juurde on võimalik esitada avaliku väljapaneku perioodi jooksul ehitisregistri keskkonnas või vallavalitsus@tyri.ee.

Türi vallavolikogus 25. septembril

Türi vallavolikogu II koosseis kogunes istungiks 25. septembril 2025 Laupa külas, Metsajõe puhkemajas. Volikogu istungi päevakorras oli 14 päevakorrapunkti.

• Informatsioon:

Korruptsioonivastase komisjoni koosolekust. Türi vallavolikogu esimees Marge Hirtentreu tegi ülevaate korruptsioonivastase erikomisjoni koosolekust.

Teehoiukava täitmise hetkeseisust. Türi halduse juhataja Elari Hiis tegi ülevaate teehoiukava täitmisest ja vastas vallavolikogu liikmete küsimustele.

• Türi vallavolikogu alaliste komisjonide esimeeste ülevaade komisjonide tööst.

• Türi valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2026-2030 kinnitamine. Türi vallavolikogu kinnitas uue perioodi arengudokumendid.

• Järva maakonna arengustrateegiale 2035+ lisatud arengustrateegia tegevuskava muutmise heakskiitmine. Türi vallavolikogu kiitis arengustrateegia tegevuskava heaks.

• ASI Järvamaa Haigla täiendavate aktsiate soetamine. Türi vallavolikogu otsustas aktsiate märkimise teel osta Türi vallale 948 aktsiat nimiväärtusega 64 eurot. Täiendav investering summas 60 672 eurot on mõeldud haiglale uue röntgenaparaadi soetamiseks.

• Türi valla 2025. aasta teise lisaeelarve II lugemine (muudatusettepanekute hääletamine). Türi vallavolikogu menetles teise lisaeelarve muudatusettepanekuid ja lõpetas eelnõu II lugemise.

• Ülevaade Türi valla kriisikomisjoni ja elanikkonnakaitse korraldamisest, Türi valla asutuste koosseisudest ja palkadest (võrdlevad muutused aastatel 2022-2024) ning Türi kui rohelise valla visiooni loomise hetkeolukorrast. Türi vallavolikogu revisjonikomisjoni esimees Sten Perillus tegi ülevaate revisjonikomisjoni tööst ja vallavolikogu nõustus revisjonikomisjoni seisukohtadega.

• Osa võõrandamise algatamine. Türi vallavolikogu otsustas avaliku enampakkumise korras alghinnaga 2652 eurot võõrandada Türi vallale kuuluva osaühingu ESTONIA osa (0,17%) ning lõpetada osaühingus osalemine.

• Türi vallale vara soetamine. Türi vallavolikogu otsustas liisida või osta Türi vallale sotsiaaltransporditeenuse osutamiseks sobiliku sõiduki, mille soetamishind on kuni 32 000 eurot.

• Türi vallavalitsuse teenistukohtade ja -gruppide muutmine ning uues redaktsioonis kinnitamine. Türi vallavolikogu otsustas vallavanema ettepanekul muuta 1. oktoobrist 2025 Türi vallavalitsuse kui ametiasutuse teenistukohtade ja gruppide koosseisu ning koondada perede heaolu spetsialisti ametikoha (perede heaolu spetsialisti ja noorte heaolu spetsialisti töökohad liidetakse üheks ametikohaks) ja alates 1. novembrist 2025 koondada üks ehitus- ja keskkonnaspetsialisti ametikoht. Teenistukohtade koosseisu jääv ehitus- ja keskkonnaspetsialisti ametikoht nimetatakse keskkonnaspetsialisti ametikohaks.

• Jaoskonnakomisjonide moodustamine. Türi vallavolikogu otsustas kohaliku omavalitsuse volikogu valimiseks 19. oktoobril 2025 kolme jaoskonnakomisjoni moodustamise.

• Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonna-mõju strateegilise hindamise algatamata jätmine. Türi vallavolikogu otsustas jätta eriplaneering algatamata.

• Türi valla 2025. aasta teise lisaeelarve vastuvõtmine. Türi vallavolikogu otsustas teise lisaeelarve vastu võtta.

• Türi valla aukodaniku valimine. Türi vallavolikogu otsustas salajase hääletamise teel, et Türi valla aukodaniku tiitli saab Olev Kenk.

Võõrnälkjate tõrjega tuleb jätkata ka sügisel

Sügiseseid jahedamad ilmad ei tähenda veel võõrnälkjate – hispaania teeteo ja mustpeanälkja – aktiivsuse lõppu. Pehme ja niiske ilm võimaldab neil muneda hilissügiseni ning otsida varjulisi kohti talvitumiseks, nagu kompostihunnikud, lehekuhjad ja ehitiste servad.

Efektiivne tõrje sügisel aitab vähendada kevadist nälkjate plahvatuslikku levikut. Soovitavad tegevused hõlmavad nälkjate ja nende munade korjamist ning hävitamist keeva veega või füüsiliselt. Väldi kindlasti aiapäikmete viimist loodusesse, mis soodustab nende levikut. Abi võib olla looduslike vaenlaste aeda meelitamisel – erinevad linnud, mardikad, siilid, pardid – kõik võivad süüa võõrnälkjate mune ja noori isendeid. Koostöö naabritega on oluline, et tõrje oleks tõhus kogu piirkonnas.

Teata võõrnälkja leiust teokaardi vahendusel: teokaart.keskkonnaamet.ee Kuidas võõrnälkjaid ära tunda ja tõrjuda, loe lähemalt Keskkonnaameti kodulehelt: <https://keskkonnaamet.ee/eluslooduslooduskaitse/voorliigid/voornalkjad>

Volikogu pidas Metsajõel viimase istungi

Türi vallavolikogu pidas oma viimase istungi ja seekord saadi kokku Metsajõe puhkemajas. Päevakorras oli 14 päevakorrapunkti.

Nende hulgas võeti vastu valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2026-2030, kinnitati Türi valla teine lisaeelarve, kiideti heaks maakondliku arengustrateegia tegevuskava, soetati täiendavalt AS Järvamaa Haigla aktsiaid, otsustati mitte algatada Rassi piirkonna eriplaneeringut tuulepargi osas ja valiti valla aukodanik, kelleks sai Olev Kenk.

Nelja aasta jooksul on kokku peetud 53 istungit (umbes 370 tundi), tehtud 267 otsust ja kinnitatud 60 määrust. Komisjonide koosolekuid on seitsme volikogu komisjoni peale kokku toimunud 292. Nelja aasta jooksul on kõigil volikogu istungitel osalenud Andrus Õunapuu.

Volikogu liikmed on rahvasaadikud. Nende otsused on suunatud Türi valla arengu ja elanike heaolu tagamisele. Nelja aasta jooksul on tehtud palju tööd, et parandada



Türi valla elukeskkonda ja edendada kogukonna heaolu. Iga vallavolinik on seda tööd teinud kohusetundlikult ja vastutustundega.

Tänan kõiki Türi vallavolikogu teise koosseisu liikmeid konstruktiivse koostöö ning valla arendamisele pühendatud aastate eest!

Soovin, et kõik tänased saadikud saaksid väärikalt endale kampaaniat teha ja parimad osutuvad valituks volikogusse, et hakata tulevikus otsustama parema Türi valla eest! MARGE HIRTENTREU Türi vallavolikogu esimees

Dendroloogilisest hindamisest

Türi Vallavalitsus sõlmis augusti lõpus töövõtetulepingu OÜ-ga AB Artes Terrae uuringu „Türi valla haljastuse hinnangu koostamine koos hooldusettepanekutega“ läbiviimiseks.

Riigihanke tulemusel edukaks tunnistatud OÜ AB Artes Terrae pakkumuse alusel on tööde maksumus 41 900 eurot, millele lisandub käibemaks. Projekti rahastatakse “Kohalik ja regionaalne arendusvõimekus 2022-2024” meetmest, mille alusel on toetus 27 598,43 eurot ning ülejäänud summa kaetakse vallavalitsuse omafinantseeringuga.

Projekti on kaasatud MTÜ Türi Aianduse ja Mesinduse Selts, kelle abiga planeeritakse teavitusi ja õppekäike kogukonna teadlikkuse tõstmiseks. Esimene õppekäik toimub 10. oktoobril algusega kell 11 Türil, Koolipargis (Hariduse, Koidula ja Kooli tn vahelisel alal). Õppekäigu korras tutvustab hindaja puittaimede hindamist läbi konkreetsete näidete, millele puude seisukorra osas tähelepanu pöörata ning vastab huviliste küsimustele.

Läbiviidava uuringu eesmärk on Türi valla avalike parkide ja haljasalade olemasolevate puittaimede seisukorrast saada põhjalik ülevaade, et toetada tasakaalus elukeskkonna arengut ning planeerida süsteemset lähenemist hooldustegevusele. Eesmärk on ka tõsta elanike teadlikkust puittaimede hindamise ja hooldamise osas. Esmalt tutvustamegi, mis on dendroloogiline hindamine ja miks see vajalik on.

Dendroloogiline hindamise eesmärgiks on saada teavet eeskätt puittaimede seisundi ja üldiste mõõtmete kohta, et aidata korraldada hooldust või teha teadlikke otsuseid projekteerimisel ja planeerimisel. Puittaimede hinnang üksi on lihtsalt uuring, mis annab lähteinformatsiooni puittaimedega tegelemiseks või nende läheduses tegutsemiseks. Hindamisandmete järgi määratakse puittaimede hooldusvajadus ning vajalikud hooldustööd või ka raievajadus juhul, kui puittaimede vigastused või üldine seisukord näitavad, et puu võib olla murdumisohtlik. Seega on puittaimede dendroloogiline hindamine esmaseks alusuuringuks puittaimede hoolduse korraldamisel.

Puittaimede hindamine on vajalik planeerimis- ja projekteerimisprotsessis ühena esmastest alusuuringutest, et välja selgitada väärtuslikumad taimed, mida ei tohi kavandatava ehitus- või arendustege-



vuse käigus kahjustada. Hindamisandmete põhjal määratakse näiteks puude juurestiku orienteeruv ulatus ja võra läbimõõt, millega tuleb arvestada ehitiste ja rajatiste maapealsete ja maa-aluste gabariitide kavandamisel. Juhul, kui on oht, et kavandatav tegevus võib kahjustada väärtuslikke puittaimi, tuleb projektis või planeeringus ette näha meetmed kahjustuste ära hoidmiseks või leevendamiseks.

Puittaimede hindamisel mõõdetakse puu rinnasläbimõõt, vajadusel ka kõrgus, võra kõrgus ja võra läbimõõt. Põõsastel läbimõõte ei mõõdetata. Hindamisel arvestatakse puittaimede liigi, vanuse, sobivusega kasvukohta ning taimel esineda võivate vigastuste ja kahjustustega. Üldiselt asulates kasvavatel puudel-põõsastel esineb sageli vigastusi, mis on tingitud mehaanilistest kahjustustest, valedest hooldusvõtetest, lumelükkamisest, liikluskahjustustest kuid ka ahtast kasvuruumist, kasvupinnaseprobleemidest, valedest istutuskõrgusest jne. Suureks probleemiks on kindlasti haigused ja kahjurid, mis ohustavad eelkõige just neid puid-põõsaid, mis on istutatud valedsti või mida on vigastatud. Samas ei tähenda seenhaiguste olemasolu ilmtingimata seda, et puu on haigustunnuste ilmnemisel kohe ohtlik.

Puittaimede hindamiseks on kasutusel erinevaid meetodikaid. Laiemalt on kasutusel „EVS 939-3:2020 Puittaimed haljastuses, osa 3: ehitusaegne puude kaitse“ kirjeldatud puittaimede haljastusliku väärtuse meetodika. Selle käigus võetakse arvesse lisaks puittaimede seisundile ka selle asukohta, haruldust, ajaloolist väärtust jm asjakohaseid aspekte. Puittaimede seisundi hindamisel arvestatakse vaid neid aspekte, mis mõjutavad puittaimede elujõulisust ja seisukindlust.

Puittaimede seisundit ja elujõulisust hinnatakse üldjuhul visuaalsel meetodil lähtudes puittaimede võra, tüve(de)-varte ja juurestiku seisukorrast. Väärtuslike puude hindamisel saab kasutada ka resistograafilist või tomograafilist uuringut, et näiteks määrata puu

tüve tugevust või mädaniku leviku ulatust tüves. Visuaalsel hindamisel lisaks puittaimede mõõdetavatele parameetritele märgitakse üles nähtavad vigastused ja kahjustused ning kahjustuspildi olemus ja ulatus. Puittaimede tüvesiseid kahjustusi (tüvemädanikud, sisemised õõnsused jms) hinnatakse juhul, kui ei kasutata tomograafi või resistograafi, väliste tunnuste

järgi.

Türi valla haljasalade hindamine viiakse läbi standardis „EVS 939-3:2020 Puittaimed haljastuses, osa 3: ehitusaegne puude kaitse“ kirjeldatud meetodika järgi. St hinnatakse komplekshinnanguna puittaimede haljastuslikku väärtust. Hindamisandmeid plaanib omavalitsus kasutada Türi valla haljasalade hooldustööde korraldamise optimeerimiseks. Haljastusliku väärtuse hindamist kasutatakse, kuna valdav osa hinnatavatest aladest on linnahaljasalad ja ajaloolised pargid, kus puittaimedel on lisaks looduslikule väärtusele oluline roll täita ka näiteks linnaruumi kujundajatena.

Kui põhjalikult midagi mõõdetakse või hinnatakse sõltub konkreetsetest lähteülesandest, milleks uuringut tehakse. Türi valla haljastuse hindamise käigus määratakse puittaimede liik, mõõdetakse puu rinnadiameeter, kõrgus, võra läbimõõt, kirjeldatakse tuvastatud vigastused, kahjustused, haigused ja nende mõju puu seisundile ning tuuakse välja vajalikud hooldustööd.

Dendroloogilise inventuuri tulemused kantakse tavapäraselt plaanile ja plaaniga seotud tabelisse-andmebaasi. Türi valla haljastuse hinnangust valmib avalik kaardirakendus.

Uuringu „Türi valla haljastuse hinnangu koostamine koos hooldusettepanekutega“ raames ilmub terve aasta jooksul temaatilisi artikleid haljastuse teemal. Projekti kaasrahastatakse “Kohalik ja regionaalne arendusvõimekus 2022-2024” meetmest.





VALIMISLIIT TÜRİ VALLA HEAKS!

- Meie eesmärk on toetada **loovat haridust**, kus toetatakse nii lapsi, noori kui ka täiskasvanuid. Toome lasteaedadesse ja koolidesse alternatiivpedagoogika suunad. Suuname huvihariduse ka väikekoolidesse, et teenused oleksid kättesaadavad ka vallakeskusest väljaspool.
- Elu maal vajab **häid teid ja normaalset bussiliiklust** – teehooldus peab lähtuma inimeste vajadustest, lumelükkamine ja tolmutõrje on normaalsus, iga kodu vajab hooldatud koduteed. Pakiautomaadid küladesse, loome koostöös kogukonnaga ringlus- ja taaskasutuskeskused ning arendame sotsiaaltransporti, et liikumine ja teenused oleksid kättesaadavad kõigile elanikkonna rühmadele. **Linnasisene transport Türi linna!** Kõnniteed käidavaks!
- Iga inimene on oluline! Turvatunne sünnib teadlikkusest ja koostööst. Toetame vabatahtlikke päästjaid igas piirkonnas ning loome küladesse **kriisipunkte** – varustame need vajalike vahenditega, et igal kogukonnal oleks oma tegutsemisplaan ja kriisipunkt (generaator, esmaabi jm vahendid).
- Meie eesmärgiks on luua **ettevõtlust ja koostööd** soodustav keskkond, kus kohalikud teenused ja tooted on au sees. Toetame **toiduringlust**, loome **kohalike teenuste äpi** ja käivitame **ettevõtlusnõukoja**, et tugevdada kogukondlikku majandust. Vallal on selge ülevaade oma **maa-, taristu- ja tööjõuvõimekusest**, et ettevõtjatel oleks lihtsam alustada ja kasvada. Pakume tuge läbi oma **ettevõtlusnõustaja**, kes aitab projekte kirjutada ja rahastusvõimalusi leida.
- Turismi vallas väärtustame **Türi rikkalikku ajalugu ja looduskauneid paiku**, sidudes need valla maamärkidega. **MAAILMATASEMEL AEDLINN – KEVADPEALINNA VÄÄRLINE VISIOON.**
- **Kogukondade kaasamine ja otsuste läbipaistvus on alus usaldusele ja koostööle.** Meie jaoks on oluline, et **iga kogukond saaks kaasa rääkida oma kodukoha tulevikus**. Loomes kogukondadega paikkondlikud arengukavad, kaardistame kogukondade tegelikud vajadused ja rajame selged toetusstruktuurid (ühistransport, koolitakso, sotsiaaltransport, koduhooldusteenus jm).
- Kutsume Järvamaalt valitud **riigikogulased andma aru volikogule**, mida nad on teinud Järvamaa ja meie paikkonna heaks – sest läbipaistvus ja vastutus on hea juhtimise aluseks.
- Suurendame **koduhooldusteenuseid ja tugispetsialistide kättesaadavust**. Arendame päevakeskusi ja **paindlikke sotsiaaltoetusi**, loome päriselt toimivaid lahendusi.

Oleme vabad parteipoliitikast ja teeme oma otsused ise!
El tuuletööstusele!

Loe rohkem meie kodulehelt: www.tyrivallaheaks.ee ja jälgi meid sotsiaalmeedias: **Valimisliit Türi valla heaks**

ANNA HÄÄL MEIE VALIMISLIIDU KANDIDAADILE – PANUSTAME KOOS TÜRİ VALLA ARENGUSSE!

 208 ANDRUS EENSOO ETTEVÕTJA ON KOGUKONNA ALUSTALA!	 209 PAUL VAHA AVALIK, LUGUPIDAV ARUTELU VIIB EDASI!	 210 KAJA SEPP KOGUKOND, KUS IGAÜKS ON OLULINE!	 211 HANNES MARTJAK HEAOLU LOOVAD TÖÖKOHAD! TOETAME KOHALIKKE ETTEVÕTJAJD!	 212 JANE LAUS IGA TÜRİ VALLA ELANIK VÄÄRIB KORRALIKKU KODUTEED! HUVIHARIDUSE TRASPORDITOETUS KA LASTEAIALASTELE!
 213 OLEG KUUSIK MEIE KODU, MEIE INIMESED, MEIE TULEVIK!	 214 JANIKA METSALLIK MAHEPÖLLUNDUS JA PUHAS TOIT – ALGATAME KOGUKONDLIKU TOIDUPROJEKTI!	 215 KERTU AN POTTER IGA INIMENE ON RIKKUS! MÄLETAME JUURTE TARKUST JA LOOME TÜRILE VÄÄRIKA VISIOONI!	 216 VEIKO VIIGIPUU ARUTELUD VIIVAD EDASI JA ANNAVAD UUSI MÕTTEID!	 217 LAURI TOHVER SEISAN TOIMIVA KÜLAELU JA TASAKAALUKA METSAMAJANDAMISE EEST!

KULTUUR

P 5.10 kell 14 Lauluklubi alustab uut hooaega! Kõik huvilised on oodatud Türi kultuurikeskuse kooriklassi. Viisipidamine ja noodist laulmine ei ole prioriteedid, tähtis on tahe üheskoos laulda ja tunda rõõmu muusikast! Lauluklubi eestvedajateks on Helle Maalman ja Astrit Fedoritš.

P 5.10 kell 10-16 Tajuia inspiratsioonipäev. Algus Türi tehiskärve ääres laululava kõrval.

Kell 10 – Reelika Marrandi (Inspiratsiooniaedade Park): tajuia tutvustus, eesmärk ja missioon (Tajuad asub Türi järve ääres, laululava kõrval). Peale tutvustust liigume Türi kultuurikeskusesse või teeme kohapeal maastikukunsti, olenevalt ilmast.

10.30–12.30 – Riina Soovik (Gardiirina): maastikukunsti töötuba

12.30–13 – Energiapaus (Vaksali kohvik)

13–15 – Alice Pehk (Muusikateraapia keskus): muusikateraapia töötuba. NB! Võta kaasa matt ja pleed!

Osalustasu: Ühes töötoas osalemine: 5 €, mõlemas töötoas osalemine: 9 €. Palume registreerimiseks tasuda osalustasu: Inspiratsiooniaedade Park MTÜ, EE027700771010116161. Selgitus: 5.10 inspiratsioonipäev + sinu meiliaadress, et saaksime sulle saata enne üritust olulist infot! Osaledes kõikides töötubades ootab sind ka kingikott meie sponsoritelt - Elise Aed ja Kekkilä! Inspiratsioonipäeva korraldab Inspiratsiooniaedade Park MTÜ.

E 6.10 kell 19 Uus Kontsert esitleb- Pifarély & Couturier „Prelüüdid ja laulud“ Türi kultuurikeskuses.

Pianist François Couturier ja viiuldaja Dominique Pifarély on Prantsuse improvisatsioonimaastiku olulised tegelased. „Prelüüdid ja laulud“ sisaldab nii mõlema muusiku muusikat kui ka Jacques Breli, Duke Ellingtoni, George Gershwini ja JJ Johnsoni teoseid. Piletid hinnaga **10/7 € müügil Piletilevis ja Türi kultuurikeskuses**.

T 7.10 kell 17.30 Vallavanema vastuvõtt valda sündinud beebidele ja nende vanematele Türi kultuurikeskuses (kutsetega).

T 7.10 kell 18.30 Helirännak gongide ja helikaussidega Türi kultuurikeskuse väikeses saalis. Rännakut viib läbi Kaia Karjatse. Osaluspanus 18 €, koos sõbraga kokku 30 €. Võta kaasa oma matt ja pleed. Kindlasti palume ka registreeruda kaiakarjatse@gmail.com, 553 6006.

K 8.10 kell 19 Komöödiateatri etendus „Mulle huumor meeldib“ Türi kultuurikeskuses. Toomas Kalli lavastuses mängivad Anne Paluver ja Hannes Võrno. Täispilet 26 €. Õpilane/ tudeng/ pensionär 24 €. Piletid müügil Piletilevis, Piletimaailmas ja Türi kultuurikeskuses.

N 9.10 kell 9.30–13.00 Türi valla ettevõtjate ümarlaud Türi kultuurikeskuses – kohtumisaik, kus saavad kokku mõtted, kogemused ja tulevikku vaatavad ideed. Inspiratsiooni pakub Marek Strandberg oma ettekandega „Rohepöörde tegelikud võimalikud arengud ja nende mõju ettevõtetele“. Palume registreerida hiljemalt 6.oktoobriks 2025. Link registreerimismvormile on leitav Türi valla ja Türi kultuurikeskuse Facebooki lehel ning kodulehtedel.

R 10.10 kell 19 Kinoõhtu filmiga „UUS RAHA“ EST 2025 Oisu rahvamajas. Piletid 6/5 €. Muhe komöödia sellest, kuidas raha võib inimesi muuta, või siis näitab ta üsna täpselt, milline sa juba olid. Filmis löövad kaasa teiste seas Elina Masing, Edgar Vunš , Ivo Uukkivi, Henrik Kalmet, Rasmus Kaljujärv, Hanna Martinson, Jim Ashlevi, Mikk ja Mari Jürjens ning paljud teised.

R 10.10 kell 19 Lõuna-Järvamaa mälumäng Türi kultuurikeskuses. Info telefonil 5812 5952.

E 13.-P 19.10 Kohaliku omavalitsuse volikogu valimised 2025 Türi vallas.

Türi valla territooriumil saab hääletada järgmiselt:

1) Türi kultuurikeskuses 13.-18. oktoobril kell 12-20 ning 19. oktoobril 2025 kell 9-20;

2) Kabala koolimajas 17. oktoobril kell 12-20;

3) Kärü koolimajas 17. oktoobril kell 12-20;

4) Väätsa rahvamajas 18. oktoobril kell 12-20;

5) Oisu rahvamajas 18. oktoobril kell 12-20 ning 19. oktoobril kell 9-20;

6) Türi ühisgümnaasiumis 19. oktoobril kell 9-20.

Täpsem info Türi valla kodulehel.

E 13.10 kell 19 Kinoõhtu filmiga „UUS RAHA“ EST 2025 Türi

kultuurikeskuses. Piletid 6/5 €.

T 14.10 kell 18 Kinoõhtu filmiga „UUS RAHA“ EST 2025 Kabala rahvamajas. Piletid 6/5 €.

K 15.10 kell 12.30 Järvamaa tervisefoorum 2025 Väätsa rahvamajas. Kuulutatakse välja aasta TERVISETEGU ja PARIM KOOLITOIT 2024-2025. Lisaks toimub tööstressiga seotud ettekanne Rita Rätsepalt ja meelelahutuslik teadusetendus. Sihtgrupp: töötajad, tööandjad, tulevased töötajad jne – kõik Järvamaa inimesed, keda see päev kõnetab. Osalemine on tasuta, kuid vajalik on eelnev registreerumine: <https://jarva.ee/syndmus/jarvamaa-tervisefoorum-2025/>. Registreerumine on avatud kuni 8.10.2025 k.a.

K 15.10 kell 15 LASTEDISKO Kabala rahvamajas. Jätkame lõbusate lastediskode traditsiooni ja peame maha hooaja esimese peol Tantsumuusikat valivad taaskord meie kohalikud noored DJ-d ning rahvamaja katab lastele suupistelaua. Üritus on tasuta!

E 20.-P 26.10 Eestimaa Rahvamajade nädala 2025 „RAHVAMAJA LOEB“ tähistamine:

*Kärü rahvamaja kutsub osalema näitusel „RAHVAMAJA LOEB- LEHTI“. Mida kõike annab valmistada lehtedest, olgu selleks aja-, raamatu- või puulehed. Kui soovid oma loomingulisust teistega jagada, siis too oma lehtedest kunstiteos hiljemalt 20.oktoobriks Kärü rahvamajja. Näitus on rahvamajas avatud 20.-26. oktoobril. Loosime välja ka auhinnad. Lisainfo telefonil 5853 4737.

E 20.10 kell 18 Kinoõhtu filmiga „UUS RAHA“ EST 2025 Väätsa rahvamajas. Piletid 6/5 €.

T 21.10 kell 14 Türi valla aastapäeva tähistamine Kärü rahvamajas.

*PAKUME KOHVI JA KOOKI *MUU MEELEPÄRANE VÕTA ISE KAASA *TÜRI JA KÄRÜ TEEMALINE VIKTORIIN

TANTSUKS JA KAASALAULMISEKS ESINEVAD SIRJE JA REIN KURG. Anna oma tulekust teada hiljemalt 20. oktoobriks Alice Sizask 5853 4737.

T 21.10 kell 18 Türi valla 8. sünnipäeva kontsertaktus Türi kultuurikeskuses. Tunnustame HÖBEDASTE ja KULDSETE aumärkide saajaid ning kuulutame välja Türi valla AUKODANIKU 2025! Külalisesinejaks on armastatud muusik Uku Suviste. Sündmus on tasuta ja kõik on lahkesti oodatud osa saama sünnipäevapeost!

K 22.10 kell 19 Kinoklubi II seanss- „Hitleri toidumaitssjad“ ITA 2025 Oisu rahvamajas. Piletid 6/5 €.

K 22.10 kell 19 Kinoõhtu filmiga „UUS RAHA“ EST 2025 Kädva küla seltsimajas. Piletid 6/5 €.

N 23.10 kell 13 Väärrikate ülikooli loengupäev Türi kultuurikeskuses.

13-14.30 „Kuidas füüsiline jõud hoiab mõistuse terava?“- lektor Karmen Reinpõld (terviseeadlane)

14.45-16.15 „Kas vaimne jõud teeb meid tugevaks?“- lektor Karmen Maikalu (psühholoog)

Võta kaasa oma tass ja 3 € (kohvipausi tarbeks).

N 23.10 kell 19 Muusikaline komöödia „Coolmeister. Järeleaitamistund muusikas“ Türi kultuurikeskuses. Dünaamiline trio: Mihkel Tikerpalu, Madis Kreevan ja Mihkel Seeder on üheskoos mõtestanud laste kasvatamist (DAD-talk „Isal on plaan“) ja naiste olulisust (muusikaline austusavaldus „Jah, ilma naisteta!“). Piletid hinnaga 25/20 € müügil Piletilevis ja Türi kultuurikeskuses.

N 23.10 kell 19 Kinoõhtu filmiga „UUS RAHA“ EST 2025 Kärü rahvamajas. Piletid 6/5€.

R 24.10 kell 20 Lõikuspidu Kabala rahvamajas, kus tantsumuusikat mängib Ly Kättmann. Piletid hinnaga 10 € müügil kohapeal. Peolaua omale meelepärasega katab igaüks ise.

L 25.10 kell 16 Uus Kontsert esitleb- Tanel-Eiko Novikov, Flemming Viðar Valmundsson Väätsa rahvamajas. Akordionist Flemming Viðar Valmundsson (Taani) ja löökpillimängija Tanel-Eiko Novikov (Eesti) kohtusid Taani kuninglikus muusikaakadeemias. Kontsertprogrammi eesmärk on avada publikule uusi kõlamaailmu, mis sünnivad akordioni ja marimba kohtumisest. Piletid hinnaga 10/7 € müügil Piletilevis ja Türi kultuurikeskuses. Kuni 12 a tasuta.

P 26.10 kell 12 Lastehommik Väätsa rahvamajas. Lisainfo 5556 2601.

P 26.10 kell 15 Klubi Ehavalgus peoõhtu Türi kultuurikeskuses.

N 30.-R 31.10 kell 13.30- 16.45 Nutiseadmete koolitus algajatele Türi kultuurikeskuses. NB! Võta kaasa oma nutiseade (telefon või

tahvelarvuti). Eelregistreerimine telefonil 5340 1397 või noorusemaja.ee/tasuta-kursused/. Kursus on tasuta.

N 30.10 kell 19 Jazzliit ja Türi Kultuurikeskus LIVE | Toomas Rull 60. Raun Juurikas – klaver, Allan Järve – trompet, Karl Madis Pennar – kontrabass, Toomas Rull – trummid. Piletid 10/12 € müügil Piletilevis ja Türi kultuurikeskuses.

R 31.10 kell 18 Halloweeni tähistamine Oisu rahvamajas - kõrvit-salaternate töötuba ja valminud kõrvitsalaternate lõbus näitus rahvamaja akendel.

NÄITUSED

Kuni 30.10 Eve Heero kipsreljeefide näitus „Suvetaju“ Türi kultuurikeskuse klaassaalis.

Kuni 10.10 Tiit Jaanson, Jukka Kinanen, Hanne Lindström ja Ervin Õunapuu näitus „4“ Türi kultuurikeskuse galeriis.

17.10-28.11 Kunstinäitus Kristjan Männa erakogust Türi kultuurikeskuse galeriis.

TÜRI RAAMATUKOGUS

Türi raamatukogus

7. okt kell 17 Kesk-Eesti käsitööseltsi näituse „Lapid ja pitsid“ avamine ja näidistöötoa läbiviimine

8. okt kell 18 Paide gümnasistide dialoogiring „Miks on noorel Türil tülikas?“

14. okt kell 17 Vaimse tervise kuu raames vestlusõhtu „Alustan vestlust ja olen olemas“

18. okt kell 12 Lastehommik „Kas sa tunnend oma tundeid?“

21. okt kell 18 Kohtumine ajalooliste krimiroomaanide autori Ain Kütiga

28. okt kell 17.30 Dokfilmi „Head inimesed“ linastus ja kohtumine vähiravifondi Kingitud Elu tegevjuhi Margit Saar-Kraaviga.

Kahala raamatukogus

4. okt kell 11 Lastehommik

20. ja 22. okt kell 12 Koolivaheaeg raamatukogus lastele

24. okt kell 11 Koolivaheaeg raamatukogus lastele

Kärü raamatukogus

4. okt kell 12 Lauamängu laupäevak. Mahjong, Gomoku, Kataani asutajad jne.

Oisu raamatukogus

23. okt kell 17 Raamatuklubi U. Tinnuri „Siinpool praakil ust“

SPORDISÜNDMUSED

3.10 kell 16 Türi heitjate 4-võistlus Türi linna staadionil, Leonhard Soom staadion51@gmail.com, 509 6812

3.10 kell 19.30 Võrkpalli esiliiga IMsport/Türi SK vs BMF/Rakvere VK Konesko Türi spordihoones, Ilmar Möttus

8.10 kell 17 M.Pirksaare/Türi tehiskärve jooks Türi tehiskärve ääres, Leonhard Soom staadion51@gmail.com

8.10 kl 18 Bridži talveäss Kreisi trahteris, Tiit Kalda tiitkalda@gmail.com 5670 5490

11.10 kell 10 noorte vabamaadluse seeriavõistluse III etapp Konesko Türi spordihoones, Järvamaa Matimehed, Jaanus Kopolovets jaanus.kopolovets@mail.ee

11.10 kell 14 Türi Ganvix JK vs Rumori Calcio Tallinn Türi linna-staadionil, Eesti jalgpalli liit

15.10 kell 18 Bridži talveäss Kreisi trahteris, Tiit Kalda tiitkalda@gmail.com 5670 5490

20.-26.10 Türi valla perespordinädal, orienteerumisrajad üleval Türil, Väätsal, Kärus, Oisus, Kabalas

22.10 kell 18 Bridži talveäss Kreisi trahteris, Tiit Kalda tiitkalda@gmail.com 5670 5490

29.10 kell 18 Järvamaa võistkondlik Bridž Kreisi trahteris, Tiit Kalda tiitkalda@gmail.com 5670 5490

Vitali Gansen: seisan sportliku ja ettevõtliku Türi eest!

VALIMISREKLAAM



VALI 103

Vitali Gansen

MINA ELAN SIIN!



Koduvald Türi

Türi on olnud minu kodu juba 53 aastat – siin olen sündinud, kasvanud ja loonud oma pere. Olen spordiedendaja, ettevõtja ja neljandat koosseisu vallavolikogu liige. Minu elu kolm kõige olulisemat tugisammast on perekond, sport ja kogukond. Ma ei kuulu ühtegi erakonda.

Kohaliku elu edendamine nõuab töökust, järjepidevust ja koostööd. Olen alati eelistanud tegusid tühjadele lubadustele. Soovin samas vaimus jätkata ning kandideerin Türi vallavolikogu valimistel Koduvald Türi nimekirjas.

Spordihing ja noorte toetaja

Sport on minu elus olnud tähtsal kohal juba lapsepõlvest. Olen rohkem kui 20 aastat panustanud Türi spordiellu: juhin Türi Ganvix jalgpalliklubi, olen korraldanud noorte treeninguid ja laagreid ning hooldanud väljakuid. Viimastel aastatel on mulle südamelähedaseks saanud ka petank. Koos vallavalitsusega oleme Türil palju korda saatnud: kunstmuruväljak sai valgustuse, Metsakombinaadi staadion renoveeriti, rajati uued riietusruumid ja katusealune lastele, TUG spordisaal sai uue põrandi ning Türiale ehitati uus kooli- ja spordihoone. Minu eestvedamisel vahetatakse sel aastal Türi kunstmuruväljaku kate, Eesti jalgpalli liit panustab selsesse 30 000 eurot.

Ettevõtja ja kogukonnaelu edendaja

Ettevõtluses alustasin nullist. Minu Paides tegutsev kauplus on olnud avatud juba üle 20 aasta. Lisaks pakun bussivedu kahe reisibussiga ning tegutsen kinnisvaravaldkonnas. Olen aastaid korraldanud Türil ka jõulueelset laata, et tuua kogukond kokku ja anda hoogu kohalikule ettevõtlusele. Usun, et ettevõtlus on valla arengu alus – see loob töökohti ja annab noortele võimaluse siia jääda või siia tagasi tulla. Omavalitsus peab olema ettevõtjale hea partner, sest ainult koostöös sünnivad kogukonda arendavad teod.

Minu lubadused

- Seisan selle eest, et Türi spordiväljakuid hooldataks regulaarselt ja korralikult, et sport oleks turvaline ja kaasaegsetes tingimustes.
- Toetan uute spordi- ja avalike rajatiste loomist ja arendamist, sest need on investering meie kogukonna tulevikku.
- Rajame Türi linnastaadionile pesemiskoha, et sportlastel oleks pärast treeninguid ja võistlusi võimalus end pesta – lihtne, aga väga vajalik samm, mis parandab oluliselt noorte treeningutingimusi.
- Seisan selle eest, et TUG koolimaja katus, mille remonti on aastaid edasi lükatud, saaks lähiaastatel kindlasti renoveeritud.

Kohtumiseni Türi vallavolikogu valimistel 19. oktoobril!

VANA JA UUS



Vaade Türi elektrijaama juurest kesklinna poole 1930. aastal. Taamal on näha Saueaugu silda, mis tol ajal oli kasutusel ka autode tarbeks. Tänapäeval on see ümber ehitatud ja mõeldud vaid jalakäijatele. Elektrijaama paisul võis sageli luiki näha ja päevapiltnik ristis nad isegi Türi linna luikedeks. FOTO RENE VILJATI KOGUST



Kuna endise elektrijaama juures on tamm likvideeritud ja veetase madal, siis kaasajal on luikede meelispaigaks kujunenud nii kevadel kui ka sügisel Türi tehisjärv. Kahekesi nad siin rõõmsalt tiirutavad ja kuigi suvi on otsa saanud, pole järelkasvust mingit märki... 2025 RENE VILJAT

TÜRI-ALLIKU KÜTTEKONTOR

MÜÜA LÕHUTUD LEPAPUID

MÜÜGIL 25-60cm

KASEBRIKETT

Tel. 51 66 305

AlliknGrupp

AMSERV PAIDE PAKKUMINE

TEHNOÜLEVAATUSEGA

5 L klaasipesuvedelik TASUTA KAASA

AMSERV PAIDE
TEHNOÜLEVAATUS
Präama tee 11d
E-R 8-19 | L 9-15

AMSERV
amservauto.ee/paide

Järva Rehvikeskus

Maakonna suurim rehvi- ja veljevalik!

- ✓ MAAKONNA SUURIM REHVIVALIK
- ✓ POES OLEMAS ÜLE 500 SUVEREHVI
- ✓ PROFESSIONAALNE REHVIVAHETUS JA
- ✓ REHVIDE HOOAJALINE HOIUSTAMINE

e-poes saad ostu sooritada järelmaksuga www.jarvarehvid.ee

SAILUN **TRIANGLE** **YOKOHAMA**

HANKOOK 53 09 07 46 Viljandi 13, Türi

TEEME KODU MÜÜGI LIHTSAKS!

Kinnisvara müük, üür,
konsultatsioon, hindamine ja
seadustamine!

Lea Kerma
512 4236
lea.kerma@arcovara.ee

Liis Dvorjanski
5647 3885
liis.dvorjanski@arcovara.ee

KoldeTuli

www.koldetuli.ee

Kütteklotid (puisteruum) märg	19 €/rm
Lepp 24L kohvris (al 12 kohvrst, e-poest)	3,72 €/kohver
Kask 24L kohvris (al 12 kohvrst, e-poest)	4,09 €/kohver
Küttepinnud märg (~2,5 m ² /pakk)	55 €/pakk
Halupuu kask 50 cm märg	59 €/rm
Halupuu kask 30 cm märg	64 €/rm
Halupuu lepp, kask 30 cm kuiv	85 €/rm
Lepp 24L kohvris (60 kohvrit/alusel)	261 €/alus
Kask 24L kohvris (60 kohvrit/alusel)	283 €/alus

Nüüd ka e-pood, kus järel - ja osamakse võimalus !!!

Tel 516 0288 Türil

Puurkaevud
Maaküte
Veesüsteemid
Biopuhastid
Septikud
Mahutid

KONTAKT
www.PUURVESI.ee
Info@puurvesi.ee
+372 5566 2032
+372 5569 4310

ÕHKSOOJUSPUMPADE

MÜÜK PAIGALDUS HOOLDUS

5184429

Türi Rahvaleht

Türi, Hariduse 3, 72213,
Järvamaa Tel: 513 3385
E-post: teet.reier@tyri.ee
Tegevtoimetaja: Teet Reier
Korrektoir: Kerli Rhede
Küljendaja: Teet Reier
Raamatupidaja: Signe
Töotsu
Trükkija: AS Kroonpress
Levitaja: Omniva
Väljaandja:
Türi Arengu Sihtasutus

Türi Rahvaleht tuleb iga kuu
alguses kõikidesse
Türi valla postkastidesse
tasuta. Alates ilmumispäe-
vast on leht loetav digitaal-
selt ka Türi valla kodulehel
www.tyri.ee

Trükiarv on 5800 ja
lugejaid u 11 000.

Kuulutuste ja reklaami
vastuvõtt toimetuses või
e-posti teel:
teet.reier@tyri.ee
Toimetusel on õigus kirju ja
teisi kaastöid nende selguse
huvides toimetada ning
lühendada.

OSTAN

IGASUGUSEID VANU FOTOSID
JA KOOLILÕPU MÄRKE

TÜRI FOTOGRAAF
RENÉ VILJAT
Tel 525 8325
renewiljat@gmail.com

Ale talu müüb nisu ja otra.
Koit Teder 515 3808

Jüri Lina loeng tume-
datest saladustest Türi
kultuurikeskuses 1. novembril
kell 15. Sissepääs 15 eurot.

Müüa neli MS rehvi 205/55/16
160.- 5190 3650

Lõuna-Järvamaa lahtine
mälumängu seeriavõistlus
alustab 10. oktoobril kl 19 Türi
kultuurikeskuses. Edaspidi
toimuvad etapid iga kuu esi-
mesel reedel, kui ei ole teata-
tud teisiti. Küsimused koostab
Alar Särgava ja mälumängu
viib läbi KSK Alem. Võistkon-
nas 4 liiget ning osalustasu 10
eurot võistkond. Kontakt Ann
Valang (ann.valang.001@mail.ee
5812 5952)

FEKAALIVEDU VÄLIKÄIMLATE RENT TRANSPORDITEENUS

tel. +372 452 2002
e-mail: agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee
www.speqagri.ee



Türi Muusikakool

Pühapäeval, 12. oktoobril kell 11.00
Türi Püha Martini kirikus

LÕIKUSTÄNUPÜHA KONTSERT

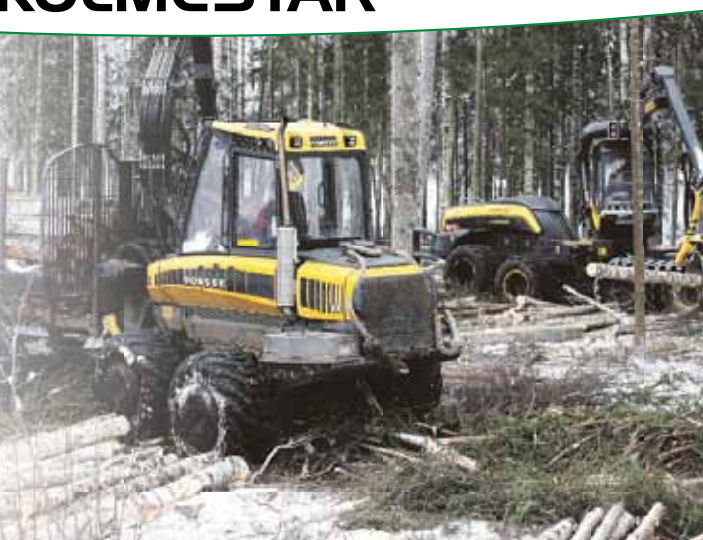
Esinevad Türi Muusikakooli õpilased

Sissepääs vaba annetusega




KOLMESTAR

- metsa- ja põllumaa ost
- kasvava metsa ost-müük
- metsamaterjali transport
- metsa ülestöötamine
- võsaraie ja kokkuvedu
- kallurveod, kopateenus
- metsatehnika treilerveod
- saematerjali müük
- küttepuid müük



Mäekalda tn 2, Türi linn, Türi vald, 72213 Järva maakond
kolmestar@kolmestar.ee • Tel 503 5585 • www.kolmestar.ee



ÜÜRILE ANDA TÜRIL NÜÜDISAEGNE KÕETAV LAOPIND
Alates 130 m² kuni 1500 m² koos laoriulite, elektritõstukite, kaamerate, signalisatsiooniga jm vajalikuga. Mugav ligipääs veokitele. Pakume kaupade hoiustamise laoteenust. Koos laopinnaga võimalus üürida ka kontoripinda

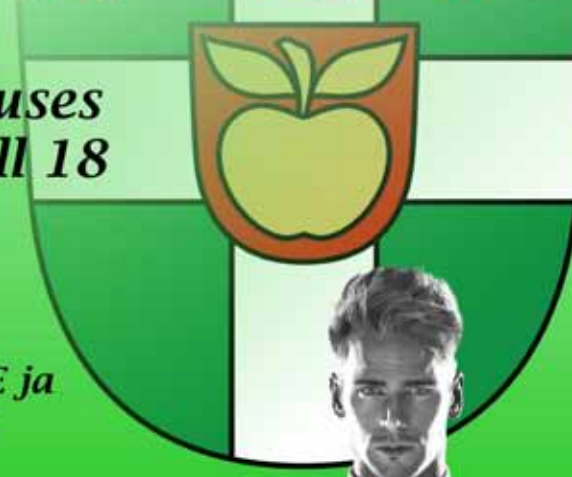
OÜ Kolmestar • Tel 501 5328

Mu õnn on koduvärava kriuksatus
Ja hundikoera tuttav haugatus,
Küünlaleegi sahisev vaikus
Ja kallima pehme paitus...

Türi valla 8.aastapäeva

kontsertaktus

Türi kultuurikeskuses
T 21. oktoobril kell 18



Tunnustame HÕBEDASTE ja
KULDSETE AUMÄRKIDE
saajaid ning Türi valla
AUKODANIKKU 2025!

Külalisesinejaks on armastatud
muusik *Uku Suviste*

*Kõik on lahkelt palutud
sünnipäevast osa saama!*

Sündmus on tasuta




TSK TÜRI SPORDIKLUBI MTÜ

TÜRI VALLA

PERESPORDINÄDAL

ORIENTEERUMISRAJAD ON ÜLEVAL

20.-26.10.2025

- 1 | TÜRİ
- 2 | VÄÄTSA
- 3 | KÄRU
- 4 | KABALA
- 5 | OISU

- LAADI ALLA ENDALE SOBIVA PIIRKONNA KAART.
- MINE RAJALE JA LEIA KÕIK TÄHISED.
- IGA TÄHISE JUURES ON ÜKS TÄHT – KOGU NEED KOKKU.
- MOODUSTA KOGUTUD TÄHTEDEST SÕNA.
- SAADA OMA VASTUS E-POSTILE TYRISPORDIKOOL@GMAIL.COM

Lisainfo: www.tskl.ee tyrispordikool@gmail.com +372 5011683